სს "საპარტნიორო ფონდი"

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"
მე-5 სართული, GMT პლაზა
მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)
თბილისი, საქართველო 0105
IN 404437695
ტელეფონი +995 322 93 57 13
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საპარტნიორო ფონდის“ სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს "საპარტნიორო ფონდის" (შემდგომში „ფონდი“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში "ჯგუფი) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ფონდისგან ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

შპს „KPMG Georgia”, კომპანია რეგისტრირებული საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, KPMG-ის დამოუკიდებელი წევრი ფირმების გლობალური ორგანიზაციის წევრი ფირმა, რომელიც ერთიანდება გარანტიით შეზღუდულ კერძო ინგლისურ კომპანიაში KPMG International Limited.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.

ჩვენ არ გავცემთ რაიმე სახის მარწმუნებელ დასკვნას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ. მმართველობითი ანგარიშის გაცნობის შემდეგ და ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოს შედეგად, ჩვენ გამოვთქვამთ აზრს იმასთან დაკავშირებით, რომ მმართველობითი ანგარიში:

- შეესაბამება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას და არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია ჯგუფის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად ჯგუფის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად ჯგუფის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- ვიღებთ საკმარის და შესაბამის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ მოსაზრების გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და ჩატარებაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნიკოლოზ ჭოჭუა

შპს "KPMG Georgia"
თბილისი, საქართველო
3 ოქტომბერი 2024 წელი

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021 გადაანგარიშებული *	1 იანვარი 2021 გადაანგარიშებული *
აქტივები				
ძირითადი საშუალებები	9	118,582	3,223,579	3,279,711
საინვესტიციო ქონება	10	64,662	112,816	108,085
გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	11	-	90,476	64,758
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	12	20,010	58,880	57,142
ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	13	-	80,898	79,962
სხვა ინვესტიციები		10,311	9,076	8,293
სასესხო მოთხოვნა		3,002	8,071	9,364
სავაჭრო მოთხოვნები	15	-	12,056	14,514
ძიებისა და შეფასების აქტივები		-	10,836	-
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	11	8,473	57,656	52,866
გრძელვადიანი აქტივები		**225,040**	**3,664,344**	**3,674,695**
მარაგები		7,947	62,318	61,861
სასესხო მოთხოვნა		612	204	2,074
გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები	14	4,476	111,327	101,447
სავაჭრო მოთხოვნები	15	-	374,610	275,048
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	20	57,770	-	-
მოკლევადიანი საგადასახადო აქტივები		1,695	-	8,161
მისაღები დივიდენდები		2,913	-	-
ვადიანი ანაბრები		-	3,254	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16	35,534	301,144	466,887
მოკლევადიანი აქტივები		**110,947**	**852,857**	**915,478**
სულ აქტივები		**335,987**	**4,517,201**	**4,590,173**
კაპიტალი				
სააქციო კაპიტალი	17	100,000	100,000	100,000
მესაკუთრის (განაწილებები)/შენატანები	17	(55,159)	2,139,213	2,132,991
გაუნაწილებელი მოგება/(დაგროვილი დეფიციტი)		145,356	(657,044)	(829,830)
კომპანიის მესაკუთრეებზე მიკუთვნებადი კაპიტალი		**190,197**	**1,582,169**	**1,403,161**
არამაკონტროლებელი წილები		(1,130)	8,895	12,972
სულ კაპიტალი		**189,067**	**1,591,064**	**1,416,133**
ვალდებულებები				
სესხები და კრედიტები	18	9,852	1,656,069	1,759,498
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	20	47,738	-	-
საქართველოს მთავრობისგან მიღებული ავანსი		-	46,594	46,594
ვალდებულებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის	19	-	56,198	53,535
გრძელვადიანი ვალდებულებები		**57,590**	**1,758,861**	**1,859,627**
სესხები და კრედიტები	18	57,059	865,466	1,080,242
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	19	32,181	215,964	168,940
ვალდებულებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის	19	-	55,148	41,006
ვალდებულებები საქართველოს მთავრობის მიმართ		-	4,718	4,734
ანარიცხები		90	16,856	19,491
მოკლევადიანი საგადასახადო ვალდებულებები		-	9,124	-
მოკლევადიანი ვალდებულებები		**89,330**	**1,167,276**	**1,314,413**
სულ ვალდებულებები		**146,920**	**2,926,137**	**3,174,040**
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		**335,987**	**4,517,201**	**4,590,173**

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით. იხილეთ შენიშვნა 5.

'000 ლარი	შენიშვნა	2022	2021 გადაანგარიშებული*
უწყვეტი ოპერაციები			
შემოსავალი	7	25,737	33,455
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი	20	40,190	-
საოპერაციო ხარჯები		(15,655)	(27,849)
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები		(13,179)	(13,144)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(13,818)	(13,033)
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში ზარალის წილი	12	(32,884)	(1,814)
სხვა (ხარჯები)/შემოსავალი		(1,844)	2,571
გაუფასურების ზარალი სასესხო მოთხოვნებზე		(3,759)	(899)
ძირითადი საშუალებების და საინვესტიციო ქონების გაუფასურების ზარალი	9, 10	(47,112)	(2,880)
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე მეკავშირე საწარმოებში	12	(6,260)	-
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		**(68,584)**	**(23,593)**
ფინანსური შემოსავალი	8	39,934	23,165
ფინანსური ხარჯები	8	(14,545)	(15,139)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი		**25,389**	**8,026**
ზარალი, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		**(43,195)**	**(15,567)**
მოგების გადასახადის ხარჯი		(343)	(866)
ზარალი უწყვეტი ოპერაციებიდან		**(43,538)**	**(16,433)**
შეწყვეტილი ოპერაციებიდან მიღებული მოგება, გადასახადების გამოკლებით	6	548,142	185,142
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		**504,604**	**168,709**
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც უკავშირდება:			
მესაკუთრეებს		514,629	172,786
არამაკონტროლებელ წილებს		(10,025)	(4,077)
		504,604	**168,709**

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით, იხილეთ შენიშვნა 5, და შეწყვეტილი ოპერაციები, იხილეთ შენიშვნა 6.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 3 ოქტომბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

ბესიკ ბუგიანიშვილი
აღმასრულებელი დირექტორი

იოსებ მამუკელაშვილი
ფინანსური დირექტორი

კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10- 66 გვერდებზე.

’000 ლარი	შენიშვნა	2022	2021 გადაანგარიშებული*
საინვესტიციო შემოსავალი			
შემოსავალი დივიდენდებიდან	6	86,356	-
ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე	11	(32,884)	(1,814)
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი	6(a)	40,190	-
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება		(435)	(480)
სულ საინვესტიციო შემოსავალი		**93,227**	**(2,294)**
საოპერაციო ხარჯები			
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები		(3,897)	(3,661)
ცვეთის დარიცხვა	8,9	(271)	(239)
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე შვილობილ კომპანიებში		(99,586)	(4,634)
გაუფასურების (ზარალი)/აღდგენა სასესხო მოთხოვნებზე	16(c)	(13,585)	404
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე მეკავშირე საწარმოებში	11	(6,260)	-
გაუფასურების ზარალი საინვესტიციო ქონებაზე	9	(25,438)	-
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(1,338)	(1,636)
სხვა შემოსავალი		733	1,270
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		**(56,415)**	**(10,790)**
ფინანსური შემოსავალი	7	34,295	16,986
ფინანსური ხარჯები	7	(13,500)	(13,337)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი		**20,795**	**3,649**
(ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		**(35,620)**	(7,141)
მოგების გადასახადის ხარჯი		(343)	(866)
ზარალი და მთლიანი სრული ზარალი წლის განმავლობაში		**(35,963)**	**(8,007)**

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით, იხილეთ ასევე შენიშვნა 5.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2024 წლის 3 ოქტომბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

ბესიკ ბუგიანიშვილი
აღმასრულებელი დირექტორი

იოსებ მამუკელაშვილი
ფინანსური დირექტორი

	კომპანიის მესაკუთრეებზე მიკუთვნებადი კაპიტალი					
'000 ლარი	**სააქციო კაპიტალი**	**მესაკუთრის შენატანები/ (განაწილებები)**	**გაუნაწილებელი მოგება/(დაგროვილი დეფიციტი)**	**სულ**	**არამაკონტროლებელი წილები**	**სულ კაპიტალი**
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს, ადრე წარმოდგენილის შესაბამისად	100,000	2,145,965	(832,508)	1,413,457	12,972	1,426,429
შეცდომების გასწორების გავლენა	-	(12,974)	2,678	(10,296)	-	(10,296)
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს* (გადაანგარიშებული)	**100,000**	**2,132,991**	**(829,830)**	**1,403,161**	**12,972**	**1,416,133**
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში* (გადაანგარიშებული)	-	-	172,786	172,786	(4,077)	168,709
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები მესაკუთრეებთან						
მესაკუთრის შენატანები (იხ. შენიშვნა 17(ბ))	-	7,857	-	7,857	-	7,857
არაფულადი აქტივების გატანა	-	(1,635)	-	(1,635)	-	(1,635)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	**100,000**	**2,139,213**	**(657,044)**	**1,582,169**	**8,895**	**1,591,064**
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	100,000	2,139,213	(657,045)	1,582,168	8,895	1,591,063
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	-	514,629	514,629	(10,025)	504,604
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები მესაკუთრეებთან						
მესაკუთრის შენატანები (იხ. შენიშვნა 17(ბ))	-	1,340	-	1,340	-	1,340
არაფულადი აქტივების გატანა (იხ. შენიშვნა 17(ბ))	-	(2,195,712)	287,772	(1,907,940)	-	(1,907,940)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	**100,000**	**(55,159)**	**145,356**	**190,197**	**(1,130)**	**189,067**

*შესადარისი ინფორმაცია გადაანგარიშებულია შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით. იხილეთ შენიშვნა 5

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10- 66 გვერდებზე.

'000 ლარი	შენიშვნა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
წლის მოგება		505,591	134,902
კორექტირებები:			
ცვეთა და ამორტიზაცია		134,818	143,412
მოგების გადასახადის ხარჯი		987	1,366
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯები)	8	(343,559)	32,664
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში ზარალის წილი		32,884	1,814
გაუფასურების ზარალი/(გაუფასურების ზარალის აღდგენა) სავაჭრო მოთხოვნებზე		8,580	(261)
გაუფასურების ზარალი სასესხო მოთხოვნებზე		3,759	529
ძირითადი საშუალებების და საინვესტიციო ქონების გაუფასურების ზარალი		47,112	7,867
გაუფასურების ზარალი ინვესტიციებზე მეკავშირე საწარმოებში		6,260	33,705
სხვა საინვესტიციო შემოსავალი		(40,190)	-
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული შემოსულობა			(4,192)
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება		435	-
სხვა არაფულადი ერთეულები		(898)	12,896
		355,779	**364,665**
ცვლილებები:			
მარაგებში		6,463	(2,380)
სავაჭრო მოთხოვნებში და გადახდილ ავანსებში და სხვა მოკლევადიან აქტივებში		(180,008)	(131,600)
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		191,646	62,816
გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა		(19,098)	17,285
ანარიცხებში		(309)	(2,635)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან მოგების გადასახადის და პროცენტის გადახდამდე		**354,473**	**308,151**
გადახდილი პროცენტი	18(b)	(90,951)	(224,782)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(987)	(866)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		**262,535**	**82,503**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
მიღებული პროცენტი		41,064	28,909
გაცემული სესხების დაფარვა		-	800
ძებნა-ძიებისა და შეფასების აქტივის შეძენა		-	(9,170)
ძირითადი საშუალებების შეძენა და ცვლილებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის და სხვა გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილ ავანსებში		(144,638)	(102,532)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობები		7,383	2,902
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების შეძენა	12	(274)	(3,552)
ვადიანი ანაბრების განთავსება		(817)	(3,254)
სხვა ინვესტიციების ზრდა		(1,670)	(1,263)
შეწყვეტილი ოპერაციების გასვლა		(359,284)	-
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(458,236)**	**(87,160)**
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	18(b)	205,819	2,741,133
სესხების დაფარვა	18(b)	(267,885)	(2,793,616)
პრემია გამოშვებული ობლიგაციების ნაადრევ გამოსყიდვაზე		-	(115,686)
სხვა საკომისიო სესხებზე		(230)	(10,606)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(62,296)**	**(178,775)**
წმინდა კლება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		**(257,997)**	**(183,432)**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს	16	301,144	466,887
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(7,613)	17,689
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	16	**35,534**	**301,144**

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10- 66 გვერდებზე.

შენიშვნა		გვერდი
1.	ანგარიშვალდებული საწარმო	11
2.	აღრიცხვის საფუძველი	15
3.	სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	15
4.	შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება	15
5.	შეცდომების გასწორება	16
6.	შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობა	20
7.	შემოსავალი	21
8.	ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები	22
9.	ძირითადი საშუალებები	23
10.	საინვესტიციო ქონება	26
11.	გრძელვადიანი აქტივებისთვის და სხვა გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	27
12.	ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	27
13.	ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	30
14.	გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები	30
15.	სავაჭრო მოთხოვნები	31
16.	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	31
17.	კაპიტალი	32
18.	სესხები და კრედიტები	32
19.	სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	34
20.	მოთხოვნები და ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	35
21.	სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	36
22.	მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები	43
23.	პირობითი ვალდებულებები	45
24.	დაკავშირებული მხარეები	46
25.	შემდგომი მოვლენები	47
26.	შეფასების საფუძველი	48
27.	მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	48
28.	ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული	66

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) ბიზნეს გარემო

ჯგუფის საქმიანობა ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად, ჯგუფზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს ექვემდებარებიან და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, ხელს უწყობს გამოწვევებს, რომელიც საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციების წინაშეა. COVID-19 კორონავირუსის პანდემიამ და ომმა უკრაინაში 2022 წელს კიდევ უფრო გაზარდა გაურკვევლობა ბიზნეს გარემოში.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას ჯგუფის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. ბიზნეს გარემო მომავალში შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს "საპარტნიორო ფონდი" (შემდგომში "ფონდი") წარმოადგენს სააქციო საზოგადოებას, რომელიც მდებარეობს საქართველოში. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ფონდის და მისი შვილობილი კომპანიების (ერთად „ჯგუფი“, ცალ-ცალკე „ჯგუფის საწარმოები“) ფინანსურ ანგარიშგებას, ასევე ჯგუფის წილს მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში. ჯგუფის ყველა მნიშვნელოვანი საწარმო „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, სააქციო საზოგადოებას და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას წარმოადგენს, რომლებიც წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში 1(c) და 22.

ფონდი დაფუძნდა 2011 წლის 28 ივნისს, როგორც მთლიანად სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული საწარმო სს „საპარტნიორო ფონდის შესახებ საქართველოს კანონის" შესაბამისად. ფონდი წარმოადგენს საჯარო სექტორში მოქმედ სპეციალიზირებულ საწარმოს, რომელიც დაფუძნებულია საქართველოს სახელმწიფოს მიერ; მის მმართველობით ორგანოს წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს პრემიერ მინისტრის თავმჯდომარეობის ქვეშ. ის შეიქმნა საქართველოს ეკონომიკაში ნაკლებ განვითარებულ მრეწველობებში ინვესტიციების ხელშეწყობის და ქვეყანაში ახალი დასაქმების შესაძლებლობების შექმნის მიზნით.

ფონდის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს კაპიტალისა და სესხის ფინანსირებას საქართველოში მოქმედი კერძო და საჯარო სექტორის კომპანიებისთვის, უპირატესად ენერგეტიკის, სასოფლო-სამეურნეო, სამეწარმეო და უძრავი ქონების სექტორებში არსებული პროექტებისთვის. შემოსავლის ძირითად წყაროდ მოიაზრება დივიდენდები.

2022 წლის ბოლომდე, ჯგუფის საწარმოების ძირითადი საქმიანობები იყო გაზის იმპორტი და რეალიზაცია, გაზის და ნავთობის მილსადენების იჯარა, ნავთობის და გაზის ძიება და მოპოვება, ელექტროენერგიის გამომუშავება, ქვეყნის სარკინიგზო სისტემის ფუნქციონირება, ტვირთის და მგზავრების ტრანსპორტირების და გადატანის მომსახურების გაწევის გზით. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიების საკუთრებიდან გასვლის შემდეგ, ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა დაკავშირებულია სტარტ-აპ საწარმოებში ინვესტირებასთან, სტუმართმოყვარეობის სექტორთან და კომპოზიტური აეროსტრუქტურული მასალების გაყიდვასთან.

ფონდმა მნიშვნელოვან შვილობილ კომპანიებზე კონტროლი მოიპოვა საქართველოს მთავრობის მიერ 2012 წლის 30 ივლისს და 14 აგვისტოს გამოცემული ბრძანებების შემდეგ, რომელთა თანახმადაც სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ 100%-იანი საკუთრების წილი და ყოფილი მეკავშირე საწარმოების - სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ და სს „საქართველოს რკინიგზის“ დარჩენილი წილი საქართველოს მთავრობამ ფონდის კაპიტალში შეიტანა. თუმცა, 2020 წლის 28 თებერვალს, საქართველოს მთავრობის მიერ გამოშვებული გადაწყვეტილების მიხედვით, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს " საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის" და სს "ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის" საკუთრების (100%-იანი წილი) საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემის გზით (საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო). ამასთანავე, 2022 წლის 29 ნოემბერს გამოშვებული გადაწყვეტილების მიხედვით, საქართველოს მთავრობამ კვლავ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაში“ და სს „საქართველოს რკინიგზაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემის გზით.

ფონდის იურიდიული მისამართია: ვუკოლ ბერიძის №6, 0108, თბილისი, საქართველო. ფონდის სარეგისტრაციო ნომერია: 404404550.

ფონდი მთლიანად საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაშია, რომელსაც საქართველოს მთავრობა („მშობელი კომპანია“, „მესაკუთრე“) წარმოადგენს. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია 24-ე შენიშვნაში.

(c) ჯგუფის სტრუქტურა

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფონდს პირდაპირი და არაპირდაპირი საკუთრების წილები ჰქონდა შემდეგ ორგანიზაციებში:

		2022	2021	
სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	საკუთრება/ ხმის უფლება	საკუთრება/ ხმის უფლება	ძირითადი საქმიანობა
სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ და მისი შვილობილი კომპანიები				
სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“	საქართველო	-	100%	ნავთობისა და ბუნებრივი აირის გაყიდვა, მოპოვება და ძიება და მილსადენების იჯარა
შპს „გარდაბნის თბოსადგური“	საქართველო	-	100%	კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის მართვა
შპს „გარდაბნის თბოსადგური 2"	საქართველო	-	100%	კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის მართვა
შპს „გარდაბნის თბოსადგური 3"	საქართველო	-	100%	კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის მართვა
შპს „საქართველოს გაზსაცავის კომპანია“	საქართველო	-	100%	მიწისქვეშა გაზსაცავის მშენებლობა და ექსპლუატაცია

სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	2022 საკუთრება/ ხმის უფლება	2021 საკუთრება/ ხმის უფლება	ძირითადი საქმიანობა
GOGC Trading SA	შვეიცარია	-	100%	ნედლი ნავთობით, ნავთობპროდუქტებით, ნავთობქიმიური ნივთიერებების და სხვა ფართო მოხმარების საქონლით ვაჭრობა
შპს „საქართველოს ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის მესაკუთრე“	საქართველო	-	100%	ბუნებრივი გაზის გადამცემი ქსელის ფლობა
შპს "საქართველოს გაზის ბირჟა"	საქართველო	-	50%	ბუნებრივი გაზის ბაზრის ოპერატორი
სს "საქართველოს რკინიგზა" და მისი შვილობილი კომპანიები				
სს "საქართველოს რკინიგზა"	საქართველო	-	100%	სარკინიგზო გადაზიდვები
შპს „ჯიარ ქონების მართვა“	საქართველო	-	100%	ქონების მართვა და განვითარება
შპს „ჯიარ ლოგისტიკა და ტერმინალები“	საქართველო	-	100%	საკონტეინერო გადაზიდვები და სატერმინალო მომსახურება
სს „საქართველოს რკინიგზის მშენებლობა“	საქართველო	-	100%	სამშენებლო და სხვა პროექტები
შპს „ჯორჯიან ტრანზიტი“	საქართველო	-	100%	ტრანსპორტირების მომსახურება
შპს "ჯიარ ტრანზიტი“	საქართველო	-	100%	ტრანსპორტირების მომსახურება
შპს „ჯიარ ტრანზიტ ლაინი“	საქართველო	-	100%	ტრანსპორტირების მომსახურება
შპს „GR Trans Shipment"	საქართველო	-	100%	ტრანსპორტირების მომსახურება
შპს „პროექტი“	საქართველო	100%	100%	თვითმფრინავებისთვის სათადარიგო ნაწილების წარმოება
სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“	საქართველო	66%	66%	თვითმფრინავებისთვის სათადარიგო ნაწილების წარმოება
შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“ და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს „თბილისის ლოგისტიკის ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	კვების მომსახურება
შპს „ხილისა და ბოსტნეულის ექსპორტის კომპანია“	საქართველო	100%	100%	ხილისა და ბოსტნეულის ექსპორტი
შპს „ქართული პროდუქტი“	საქართველო	100%	100%	ტურიზმის განვითარება
შპს „შავი ზღვის პორტი“	საქართველო	100%	100%	პორტის მშენებლობა და ექსპლუატაცია
შპს „ლაგოდეხის სავაჭრო კომპანია“	საქართველო	100%	100%	ლაგოდეხის სავაჭრო ცენტრის მშენებლობა და იჯარით გაცემა
შპს „რუხის სავაჭრო ცენტრი“	საქართველო	100%	100%	სავაჭრო ცენტრის მშენებლობა და იჯარით გაცემა
შპს „სტარტაპ საქართველო“	საქართველო	100%	100%	ვენჩურული კაპიტალი
შპს „იმერეთი გრინერი“	საქართველო	100%	100%	სოფლის მეურნეობა/მეურნეობა

		2022	2021	
სახელი	რეგისტრაციის და საქმიანობის ქვეყანა	საკუთრება/ ხმის უფლება	საკუთრება/ ხმის უფლება	ძირითადი საქმიანობა
შეზღუდული პასუხისმგებლობის პარტნიორობა „Caucasus Clean Energy I"	გაერთიანებული სამეფო	8%	8%	საინვესტიციო ფონდი
შპს „საქართველოს დარგობრივი და რეგიონალური განვითარების კომპანია“	საქართველო	100%	100%	საინვესტიციო ფონდი, რომელიც უზრუნველყოფს ინვესტიციებს საქართველოში რეგიონულ განვითარებაში
შპს „ლიკანის რეზიდენცია“	საქართველო	100%	100%	რომანოვების სასახლის განახლება ლიკანში
შპს „გლობალ ბრენდი“	საქართველო	100%	100%	ღვინის ექსპორტი აშშ – ში
შპს „ინფრასტრუქტურის განვითარების საპარტნიორო კომპანია“	საქართველო	100%	100%	ანაკლიის პორტის პროექტში ინვესტიციების უზრუნველყოფა
შპს "წინანდლის მამულები"	საქართველო	33.43%	33.43%	სასტუმრო და სპა კურორტი სოფელ წინანდალში
Gazelle Fund LP	კანადა	29.11%	29.11%	საერთაშორისო საინვესტიციო კომპანია წარმოდგენილი საქართველოში და სომხეთში
შპს საპარტნიორო ფონდი-მწვანე განვითარება და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს საპარტნიორო ფონდი - მწვანე განვითარება	საქართველო	100%	100%	უძრავი ქონების განვითარება
შპს „ჯინო გრინ სიტი კორპორაცია“	საქართველო	49%	49%	უძრავი ქონების განვითარება
შპს „ისთ ვესთ ბრიჯი" და მისი შვილობილი კომპანიები				
შპს „ისთ ვესთ ბრიჯი"	საქართველო	100%	100%	საინვესტიციო ფონდის ფლობა
შპს „საქართველოს მშენებლობის ეროვნული ფონდი“	საქართველო	49%	49%	არა-აქტიური კომპანია
სს "ნენსკრა ჰიდრო"	საქართველო	7.38%	7.54%	სვანეთში (საქართველო) ჰიდროელექტროსადგურის განვითარება, მშენებლობა და ექსპლუატაცია
შპს „კხ კავკასიან სუს ჰერითიჯი“	საქართველო	49.90%	49.90%	ღორების ფერმა
სს "ნენსკრა"	საქართველო	100%	100%	ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა და ექსპლუატაცია
სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ“	საქართველო	100%	100%	სასტუმროს მშენებლობა და მართვა
შპს „ნიუ ტექნოლოჯი იმპექს“	საქართველო	10%	10%	არა-აქტიური კომპანია
შპს „Georgian Natural Products“	ბელორუსია	100%	100%	ღვინისა და სასოფლო-სამეურნეო ნაწარმის ექსპორტი
აიპ „მშვიდობის ფონდი უკეთესი მომავლისთვის“	საქართველო	33.33%	33.33%	საინვესტიციო კომპანია

ფონდის ყველა მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანია და ინვესტირების ობიექტი მეკავშირე საწარმო, ქართულ სააქციო საზოგადოებებს და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს წარმოადგენენ, მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

2. აღრიცხვის საფუძველი

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი („ლარი“), რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს ფონდის და ჯგუფის ყველა მნიშვნელოვანი საწარმოს სამუშაო ვალუტას და შესაბამისად, ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გადახედვა და ასევე ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 9 (a) - ძირითადი საშუალებების გაუფასურება;
- შენიშვნა 10 - საინვესტიციო ქონების გაუფასურება;
- შენიშვნა 12 - მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების გაუფასურება.

ინფორმაცია იმ დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ, მოცემულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 9(a) - ძირითადი საშუალებების გაუფასურება: ანაზღაურებადი ღირებულებების შესაბამისი ძირითადი დაშვებები.
- შენიშვნა 10 - საინვესტიციო ქონების გაუფასურება: ძირითადი დაშვებები, რომლებიც გავლენას ახდენს საინვესტიციო ქონების შეფასებაზე;
- შენიშვნა 12 - მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების გაუფასურება: ძირითადი დაშვებები, რომლებიც გავლენას ახდენს შვილობილ კომპანიებსა და მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების შეფასებაზე.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

ჯგუფის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და განმარტება მოითხოვს ფინანსური და არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, ჯგუფი შეძლებისდაგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ჯგუფი ახდენს სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადასვლის აღიარებას იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის განმავლობაშიც ადგილი ჰქონდა ცვლილებას.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების შეფასების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია შენიშვნაში 21(a) - ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები.

5. შეცდომების გასწორება

(i) ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში - კლასიფიკაცია

2022 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ფონდმა გადაწყვიტა დაეკორექტირებინა „Caucasus Clean Energy I, L.P“-ში განხორციელებული ინვესტიციის მცდარი კლასიფიკაცია, რომელიც არ შეესაბამებოდა „ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოებში“ აღიარების კრიტერიუმებს ბასს 28 „ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“-ს მიხედვით. კერძოდ, ფონდს არ გააჩნდა არსებითი გავლენა „Caucasus Clean Energy I, L.P.“-ზე და შესაბამისად, არ აკმაყოფილებდა კაპიტალის მეთოდის აღრიცხვის კრიტერიუმებს. ადრე, ფონდის ხელმძღვანელობა უზუსტობას არა-არსებითად მიიჩნევდა, შესაბამისად ის არ ყოფილა გასწორებული წინა წლების კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. თუმცა, მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიების საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით (იხ. შენიშვნა 1), ადრე გაუსწორებელი უზუსტობა გახდა არსებითი. ადრე გამოშვებულ 2021 წლის 31 დეკემბრის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში და 2021 წლის 1 იანვრის საწყის ნაშთებში ზედმეტობით იყო წარმოდგენილი ნაშთი ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში და ნაკლებობით იყო წარმოდგენილი ნაშთი სხვა ინვესტიციები. შედეგად, წინა პერიოდების კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება იქნა გადაანგარიშებული შეცდომის გასწორების მიზნით.

(ii) ძირითადი საშუალებები - ცვეთა

2022 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ფონდმა აღმოაჩინა, რომ წინა პერიოდებში ცვეთის ხარჯი არასწორად იყო აღიარებული „დაუმთავრებელ მშენებლობაში". შედეგად, ძირითადი საშუალებების ნაშთი იყო წარმოდგენილი ნაკლებობით, ხოლო დაგროვილი ზარალები ზედმეტობით 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 1 იანვრისთვის. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ფონდმა დააკორექტირა შესადარისი ინფორმაცია.

(iii) საინვესტიციო ქონების გამოტოვება

2022 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ფონდმა აღმოაჩინა, რომ მას არ აღურიცხვას საინვესტიციო ქონება, რომელიც შეტანილ იქნა ფონდის კაპიტალში საქართველოს მთავრობის მიერ 2020 წლის განმავლობაში. შედეგად, საინვესტიციო ქონების და მესაკუთრის შენატანის ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 1 იანვრისთვის იქნა წარმოდგენილი ნაკლებობით. შედეგად, წინა პერიოდების კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება იქნა გადაანგარიშებული.

(iv) საინვესტიციო ქონების კლასიფიკაციის და საბალანსო ღირებულების კორექტირება

2022 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ფონდმა აღმოაჩინა, რომ ქუთაისში მდებარე ქონება არ აკმაყოფილებდა „ძირითადი საშუალებების" კლასიფიკაციის კრიტერიუმს, რადგან იგი გრძელვადიანი კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის იყო ფლობილი. ამასთანავე, ფონდმა დაადგინა, რომ თავდაპირველი აღიარებისას ქონების სამართლიანი ღირებულება სათანადოდ არ იყო განსაზღვრული, შესაბამისად ზემოაღნიშნული ქონების ნაშთი იყო წარმოდგენილი ზედმეტობით 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 1 იანვრისთვის. შედეგად, წინა პერიოდების კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება იქნა გადაანგარიშებული.

(v) ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში - გაუფასურება

2022 წლის განმავლობაში, ფონდმა აღმოაჩინა, რომ გაუფასურების ზარალი მის ინვესტიციაზე სს „ნენსკრა ჰიდრო"-ში არასწორად იყო აღიარებული 2021 წლის 31 დეკემბრის და აღნიშნული თარიღით დასრულებული წლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. შედეგად, მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება იყო წარმოდგენილი 33,705 ათასი ლარის ოდენობით ნაკლებობით და დაგროვილი ზარალები იყო წარმოდგენილი იგივე ოდენობით ზედმეტობით 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის. წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში შეცდომა გასწორებულია წინა პერიოდების ფინანსური ანგარიშგების თითოეული ზეგავლენილი მუხლის გადაანგარიშებით.

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

'000 ლარი 1 იანვარი 2021	ადრე წარდგენილი	ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში - კლასიფიკაცია	ძირითადი საშუალებები - ცვეთა	საინვესტიციო ქონების გამოტოვება	საინვესტიციო ქონების კლასიფიკაციის და საბალანსო ღირებულების კორექტირება	გადაანგარიშებული
აქტივები						
ძირითადი საშუალებები	3,295,897	-	109	-	(16,285)	3,279,721
საინვესტიციო ქონება	103,457	-	-	2,354	2,274	108,085
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	64,182	(7,040)	-	-	-	57,142
სხვა ინვესტიციები	-	8,293	-	-	-	8,293
გრძელვადიანი აქტივები	**3,684,990**	**1,253**	**109**	**2,354**	**(14,011)**	**3,674,695**
სულ აქტივები	**4,600,468**	**1,253**	**109**	**2,354**	**(14,011)**	**4,590,173**
კაპიტალი						
მესაკუთრის შენატანები	2,145,965	-		2,354	(15,328)	2,132,991
დაგროვილი დეფიციტი	(832,509)	1,253	109	-	1,317	(829,830)
სულ კაპიტალი	**1,426,428**	**1,253**	**109**	**2,354**	**(14,011)**	**1,416,133**
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები	**4,600,468**	**1,253**	**109**	**2,354**	**(14,011)**	**4,590,173**

'000 ლარი 31 დეკემბერი 2021	ადრე წარდგენილი	ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში - გაუფასურება - სს „ნენსკრა ჰიდრო“	ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში - კლასიფიკაცია	ძირითადი საშუალებები - ცვეთა	საინვესტიციო ქონების გამოტოვება	საინვესტიციო ქონების კლასიფიკაციის და საბალანსო ღირებულების კორექტირება	გადაანგარიშებული
აქტივები							
ძირითადი საშუალებები	3,239,072	-	-	438	-	(15,931)	3,223,579
საინვესტიციო ქონება	108,251	-	-	-	2,316	2,249	112,816
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	33,515	33,705	(8,340)	-	-	-	58,880
სხვა ინვესტიციები	-	-	9,076	-	-	-	9,076
გრძელვადიანი აქტივები	**3,640,832**	**33,705**	**736**	**438**	**2,316**	**(13,683)**	**3,664,344**
სულ აქტივები	**4,493,689**	**33,705**	**736**	**438**	**2,316**	**(13,683)**	**4,517,201**
კაპიტალი							
მესაკუთრის შენატანები	2,152,187	-	-	-	2,354	(15,328)	2,139,213
დაგროვილი დეფიციტი	(693,531)	**33,705**	736	438	(38)	1,645	(657,045)
სულ კაპიტალი	**1,567,552**	**33,705**	**736**	**438**	**2,316**	**(13,683)**	**1,591,064**
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები	**4,493,689**	**33,705**	**736**	**438**	**2,316**	**(13,683)**	**4,517,201**

კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

	შეცდომების გასწორების გავლენა						
'000 ლარი							
2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	**ადრე აღრიცხულის შესაბამისად**	**მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის გაუფასურების აღდგენა - სს „ნენსკრა ჰიდრო“**	**ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში - კლასიფიკაცია**	**ძირითადი საშუალებები - ცვეთა**	**საინვესტიციო ქონების გამოტოვება**	**საინვესტიციო ქონების კლასიფიკაციის და საბალანსო ღირებულების კორექტირება**	**გადაანგარიშებული**
მეკავშირე საწარმოების ინვესტიციების გაუფასურების ზარალი	(33,705)	33,705	-	-	-	-	-
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში							
ზარალის წილი	(1,777)	-	(37)	-	-	-	(1,814)
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	-	-	(480)	-	-	-	(480)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(143,412)	-	-	328	(38)	330	(142,792)
მოგება/(ზარალი) და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	**134,901**	**33,705**	**(517)**	**328**	**(38)**	**330**	**168,710**

არ ყოფილა გავლენა ჯგუფის მთლიან საოპერაციო, საინვესტიციო ან საფინანსო ფულად ნაკადებზე 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის.

6. შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობა

საქართველოს მთავრობის მიერ 2022 წლის 29 ნოემბერს გამოშვებული გადაწყვეტილების მიხედვით, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ჯგუფის კაპიტალი სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაში“ და სს „საქართველოს რკინიგზაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემის გზით.

ზემოაღნიშნული შვილობილი კომპანიები არ ყოფილა კლასიფიცირებული, როგორც „გასაყიდად ფლობილი“ ან როგორც „შეწყვეტილი ოპერაცია“. შესადარისი კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება ხელახლა არის წარმოდგენილი შეწყვეტილი ოპერაციების უწყვეტი ოპერაციებისგან განცალკევებით წარდგენის მიზნით.

(a) შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობის შედეგები

'000 ლარი	2022	2021
შემოსავალი	1,875,739	1,662,476
გარე შემოსავალი	**1,875,739**	**1,662,476**
ხარჯები	(1,664,547)	(1,457,858)
გარე ხარჯი	(1,664,547)	(1,457,858)
სხვა შემოსავალი	19,423	21,714
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები	**230,615**	**226,332**
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯები)	313,386	(36,047)
შიდა-ჯგუფური შემოსავლის/(ხარჯის) ელიმინირება	4,785	(4,643)
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე	**548,786**	**185,642**
მოგების გადასახადის ხარჯი	(644)	(500)
შეწყვეტილი ოპერაციებიდან მიღებული მოგება, გადასახადების გამოკლებით	**548,142**	**185,142**

(b) შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობებიდან მიღებული/(შეწყვეტილ საოპერაციო საქმიანობებში გამოყენებული) ფულადი ნაკადები

'000 ლარი	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები	268,848
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები	(100,406)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები	38,075
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	(10,385)
წმინდა ფულადი ნაკადები წლის განმავლობაში	**196,132**

(c) გასვლის გავლენა ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე

'000 ლარი	2022
ძირითადი საშუალებები	(3,020,088)
გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	(186,470)
სხვა მოთხოვნა	(46,481)
ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	(85,935)
სასესხო მოთხოვნა	(184)
სავაჭრო მოთხოვნები	(512,918)
ძიებისა და შეფასების აქტივი	(10,836)
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	(2,301)
მარაგები	(50,045)
გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები	(161,447)
მოკლევადიანი საგადასახადო აქტივები	(8,303)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(359,284)
სესხები და კრედიტები	1,999,707
საქართველოს მთავრობისგან მიღებული ავანსი	46,594
სხვა გრძელვადიანი ვალდებულებები	30,242
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	438,878
ვალდებულებები საქართველოს მთავრობის მიმართ	4,712
ანარიცხები	16,218
წმინდა აქტივები და ვალდებულებები	**(1,907,941)**
გასული ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(359,284)
წმინდა ფულადი ნაკადების გადინება	**(359,284)**

7. შემოსავალი

'000 ლარი	2022	2021 (გადაანგარიშებული)
შემოსავალი სტუმართმოყვარეობის მომსახურებიდან	14,221	13,019
კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები	10,203	19,348
სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	1,313	1,088
	25,737	**33,455**

(a) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში, შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ჩაშლილია ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრების, შემოსავლის წყაროების და შემოსავლის აღიარების ვადების მიხედვით:

	შემოსავალი სტუმართმოყვარეობის მომსახურებიდან		კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები		სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან		სულ	
ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრები	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
ადგილობრივი	14,221	13,019	10,203	19,348	566	568	24,990	32,935
უცხოური	-	-	-	-	747	520	747	520
სულ	**14,221**	**13,019**	**10,203**	**19,348**	**1,313**	**1,088**	**25,737**	**33,455**

(ხ) შესასრულებელი ვალდებულებები და შემოსავლის აღიარების პოლიტიკები

შემოსავალი ფასდება კლიენტთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში მითითებული ანაზღაურების მიხედვით. ჯგუფი აღიარებს შემოსავალს, მომხმარებლებისთვის საქონელსა და მომსახურეობაზე კონტროლის გადაცემის მომენტში.

შემოსავალი სტუმართმოყვარეობის მომსახურებიდან - მოიცავს ოთახების გაქირავებიდან მიღებულ შემოსავალს, საკვებისა და სასმელის გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს და სხვა შემოსავალს. შემოსავალი ოთახების გაქირავებიდან აღიარდება დროის გარკვეულ მომენტში, როდესაც მომხმარებელი ჩაიბარებს საქონელს. ჯგუფი შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც ის გადასცემს კონტროლს დროის გარკვეულ მომენტში - საქონლის გაყიდვის შემთხვევაში, და გარკვეული დროის განმავლობაში - მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, თუმცა მომსახურება დროის არა-არსებითად მოკლე პერიოდში არის გაწეული. შემოსავალი აღიარდება სახელშეკრულებო ანაზღაურების მიხედვით, კლიენტებზე დარიცხული დღგ-ს გამოკლებით. საკვების და სასმელის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი - შემოსავალი აღიარდება დროის გარკვეულ მომენტში, როდესაც მომხმარებელი ჩაიბარებს საქონელს. ჯგუფი შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც ის გადასცემს კონტროლს დროის გარკვეულ მომენტში - საქონლის გაყიდვის შემთხვევაში, და გარკვეული დროის განმავლობაში - მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, თუმცა მომსახურება დროის არა-არსებითად მოკლე პერიოდში არის გაწეული. შემოსავალი აღიარდება სახელშეკრულებო ანაზღაურების მიხედვით, კლიენტებზე დარიცხული დღგ-ს გამოკლებით. სხვა შემოსავალი სტუმართმოყვარეობის მომსახურებიდან აღიარებულია დროის განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად. ასაღიარებელი შემოსავლის ოდენობის განსაზღვრისთვის დასრულების ეტაპი ფასდება დასრულებული სამუშაოების მიხედვით, თუმცა მომსახურება დროის არა-არსებითად მოკლე პერიოდში არის გაწეული. შემოსავალი აღიარდება სახელშეკრულებო ანაზღაურების მიხედვით, კლიენტებზე დარიცხული დღგ-ს გამოკლებით.

კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები - კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება დროის იმ მომენტში, როდესაც გაყიდვა განხორციელებულია და საქონელზე კონტროლი გადაცემულია. შემოსავალი აღიარდება, როდესაც ჯგუფი დააკმაყოფილებს შესასრულებელ ვალდებულებას, ანუ დროის იმ მომენტში როდესაც კონტროლი საქონელზე გადაეცემა მომხმარებელს - როგორც წესი საქონლის მიწოდებისას.

სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან - სხვა შემოსავალი აღიარდება დროის იმ მომენტში, როდესაც გაყიდვა განხორციელებულია და საქონელზე კონტროლი გადაცემულია. შემოსავალი აღიარდება დროის იმ მომენტში, როდესაც მყიდველი ჩაიბარებს საქონელს ჯგუფის საწყობში.

8. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები

'000 ლარი	2022	2021 (გადაანგარიშებული)
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში		
საკურსო სხვაობით განპირობებული წმინდა შემოსულობა	34,637	19,430
საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით	5,297	3,735
ფინანსური შემოსავალი	**39,934**	**23,165**
საპროცენტო ხარჯი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებზე	(13,161)	(15,139)
მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე	(1,384)	-
ფინანსური ხარჯები	**(14,545)**	**(15,139)**
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი	**25,389**	**8,026**

ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია მე-21 შენიშვნაში.

9. ძირითადი საშუალებები

'000 ლარი	მიწები, შენობა-ნაგებობები	სარკინიგზო ინფრასტრუქტურა	ელექტროენერგიის მწარმოებელი ერთეული	გაზის და ნავთობის მილსადენები	ნავთობის ჭაბურღილები	ტრანსპორტი, მანქანა-დანადგარები, აღჭურვილობა და სხვა	დაუმთავრებელი მშენებლობა და დაუმონტაჟებელი მოწყობილობები*	სულ
თვითღირებულება ან დასაშვები საწყისი ღირებულება								
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	763,657	1,019,853	948,317	430,955	29,839	1,195,716	1,499,827	5,888,164
გადაანგარიშების გავლენა	-	-	-	-	-	(17,701)	-	(17,701)
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს (გადაანგარიშებული)	763,657	1,019,853	948,317	430,955	29,839	1,178,015	1,499,827	5,870,463
შესყიდვები	9,333	472	5,247	-	-	6,569	71,586	93,207
გასვლები და ჩამოწერები	(2,889)	(4,441)	-	-	-	(642)	(629)	(8,601)
გადაცემები/რეკლასიფიკაცია	17,960	13,067	(17,465)	-	-	8,989	(22,551)	-
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	**788,061**	**1,028,951**	**936,099**	**430,955**	**29,839**	**1,192,931**	**1,548,233**	**5,955,069**
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	788,061	1,028,951	936,099	430,955	29,839	1,192,931	1,548,233	5,955,069
შესყიდვები	1073	62	1,132	-	-	24,987	57,103	84,357
გასვლები და ჩამოწერები	-	(9,662)	-	(69)		(4,641)	(3,580)	(17,952)
შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის დაკარგვა	(6,991)	-	-	-	-	(107)	(1,489)	(8,587)
გადაცემები/რეკლასიფიკაცია	1,231	100,817	958	20,092	-	10,980	(134,078)	-
შვილობილ კომპანიაში საკუთრების წილის გასვლა	(745,241)	(1,120,168)	(938,189)	(450,978)	(29,839)	(1,092,698)	(1,451,351)	(5,828,464)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	**38,133**	**-**	**-**	**-**	**-**	**131,452**	**14,838**	**184,423**
ცვეთა და გაუფასურების ზარალები								
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	251,868	650,016	117,679	169,091	27,663	772,334	603,627	2,592,278
გადაანგარიშების გავლენა	-	-	-	-	-	(1,526)	-	(1,526)
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს (გადაანგარიშებული)	251,868	650,016	117,679	169,091	27,663	770,808	603,627	2,590,752
წლის ცვეთა	3,911	30,093	47,291	19,422	386	37,465	-	138,568
გასვლები და ჩამოწერები	(685)	(4,612)	-	-	-	(400)	-	(5,697)
გაუფასურება	-	-	-	-	-	132	7,735	7,867
ცვეთისა და გაუფასურების ხელახალი განაწილება	1,132	639	(1,136)	-	-	11	(646)	-
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	**256,226**	**676,136**	**163,834**	**188,513**	**28,049**	**808,016**	**610,716**	**2,731,490**

'000 ლარი	მიწები, შენობა-ნაგებობები	სარკინიგზო ინფრასტრუქტურა	ელექტროენერგიის მწარმოებელი ერთეული	გაზის და ნავთობის მილსადენები	ნავთობის ჭაბურღილები	ტრანსპორტი, მანქანა-დანადგარები, აღჭურვილობა და სხვა	დაუმთავრებელი მშენებლობა და დაუმონტაჟებელი მოწყობილობები*	სულ
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	256,226	676,136	163,834	188,513	28,049	808,016	610,716	2,731,490
წლის ცვლა	3,727	33,746	42,381	10,463	386	39,046	-	129,749
გასვლები და ჩამოწერები	-	(8,086)	-	(30)	-	(314)	(266)	(8,696)
გაუფასურება	-	-	-	-	-	21,674	-	21,674
შვილობილ კომპანიაში საკუთრების წილის გასვლა	(259,953)	(701,796)	(206,215)	(198,946)	(28,435)	(805,461)	(607,570)	(2,808,376)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	**-**	**-**	**-**			**62,961**	**2,880**	**65,841**
საბალანსო ღირებულებები								
2021 წლის 1 იანვარს	511,789	36,9837	830,638	261,864	2,176	407,207	896,200	3,279,711
2021 წლის 31 დეკემბერს	**531,835**	**352,815**	**772,265**	**242,442**	**1,790**	**384,915**	**937,517**	**3,223,579**
2022 წლის 31 დეკემბერს	**38,133**	**-**	**-**	**-**	**-**	**68,491**	**11,958**	**118,582**

(a) ძირითადი საშუალებების გაუფასურება (სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“)

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ ბასს 36-ის მიხედვით გაანალიზა გაუფასურების მაჩვენებლები (გარე და შიდა) და დაასკვნა, რომ არსებობს გაუფასურებაზე ტესტირების ჩატარების აუცილებლობა, რაც 2022 წლის განმავლობაში საბაზრო ტენდენციებში არსებითი ცვლილებებით არის გამოწვეული. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ ჩაატარა გაუფასურებაზე ტესტირება. ხელმძღვანელობის მიერ ჩატარებული გაუფასურებაზე ტესტირების შედეგად, გაყიდული მოცულობების არსებითი კლების გამო, ჯგუფმა აღიარა 21,674 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალი.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებისთვის შემდეგი ძირითადი დაშვებები გამოიყენება:

- ფულადი ნაკადები იგეგმება 10 წლის განმავლობაში ფაქტობრივი საოპერაციო შედეგების და ფულადი ნაკადების პროგნოზების და შემდგომ, ტერმინალური ზრდის განაკვეთის მიხედვით.
- მოცულობები პროგნოზირებულია 2023 წლისთვის ბიუჯეტირებული ოდენობების მიხედვით. გაყიდვების მოცულობები 2024 წლიდან 2026 წლამდე ბიზნეს გეგმის შემოსავლის პროგნოზებს შეესაბამება. 2027 წლიდან, შემოსავლის პროგნოზები შეესაბამება „Global Commercial Fleet Growth“-ის დინამიკას, ინფლაციის განაკვეთის საპროგნოზო დინამიკის გათვალისწინებით.
- კაპიტალური დანახარჯები, როგორც ტექნიკური მხარდაჭერისთვის, ასევე გაფართოებისთვის პროგნოზირებულია 2023-2028 პერიოდის ბიზნეს გეგმის მიხედვით. 2029-2033 საპროგნოზო პერიოდში კაპიტალური დანახარჯები ტექნიკური მხარდაჭერისთვის პროგნოზირებული იყო შემოსავლის პროცენტის სახით, 2023-2028 წლების საშუალო თანაფარდობის მიხედვით. ტერმინალური პერიოდისთვის, კაპიტალური დანახარჯები იყო გათვალისწინებული RCN/NUL დონეზე, კორექტირებული აშშ-ს კუმულაციური სამომხმარებლო ფასების ინდექსის (CPI) ინფლაციაზე.
- გადასახადებამდე დისკონტირების 15.27%იანი განაკვეთი გამოიყენება ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულების დასადგენად. დისკონტირების განაკვეთი ასახავს ფულადი ნაკადების მოთხოვნილ ამონაგების განაკვეთს მსგავსი კომპანიების აშშ დოლარში დენომინირებულ ინვესტირებულ კაპიტალზე. გრძელვადიანი ზრდის განაკვეთი ტერმინალური პერიოდისთვის უახლოვდება გრძელვადიანი ინფლაციის პროგნოზს აშშ დოლარისთვის, რომელიც არის 2.12%.

ძირითადი დაშვებები, რომელთა მიმართაც გაუფასურების მაჩვენებლის ანალიზი არის ყველაზე მგრძნობიარე, არის:

- დისკონტირების განაკვეთი – გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის 1%-იანი ზრდა გამოიწვევდა 5,987 ათასი ლარის ოდენობით დამატებით გაუფასურებას. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.
- მოცულობის შემცირება – გამოყენებული გაყიდვების მოცულობების პროგნოზების 5%-იანი შემცირება გამოიწვევდა 10,398 ათასი ლარის ოდენობით დამატებით გაუფასურებას. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.
- ტერმინალური ზრდა - ტერმინალური ზრდის განაკვეთის 1%-იანი შემცირება გამოიწვევდა 2,085 ათასი ლარის ოდენობით დამატებით გაუფასურებას. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.

(b) უზრუნველყოფა

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები (მიწის ნაკვეთები და სხვა ერთეულები), რომელთა საბალანსო ღირებულება შეადგენს 106,769 ათას ლარს (2021: 121,614 ათასი ლარი), დაგირავებულია ადგილობრივი ქართული ბანკებისგან აღებული სესხებისა და კრედიტების უზრუნველყოფის სახით (იხილეთ მე-18 შენიშვნა).

(c) შვილობილ კომპანიაში საკუთრების წილის გასვლა

2022 წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, ფონდის მესაკუთრის შენატანი იქნა შემცირებული სს „საქართველოს რკინიგზის“ (100%-იანი წილი) და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (100%-იანი წილი) საკუთრების საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით. შედეგად, ზემოაღნიშნული გარიგების შედეგად, ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება 3,020,088 ათასი ლარით იქნა შემცირებული.

(d) შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის დაკარგვა

2022 წლის აგვისტოში, დაიწყო შპს „იმერეთი გრინერის“ გაკოტრების პროცედურები, რის შემდეგაც ჯგუფმა კონტროლი დაკარგა. შედეგად, ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება 8,587 ათასი ლარით იქნა შემცირებული.

10. საინვესტიციო ქონება

'000 ლარი	2022	2021 (გადაანგარიშებული)
ნაშთი 1 იანვარს, ადრე აღრიცხულის შესაბამისად	**112,816**	**103,457**
გადაანგარიშების გავლენა	-	4,628
ნაშთი 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	112,816	108,085
შესყიდვები	864	6,331
წლის ცვლა	(63)	(62)
გაუფასურება	(25,438)	-
გასვლები	(23,517)	(1,538)
ნაშთი 31 დეკემბერს	**64,662**	**112,816**

შესყიდვები 2022 წელს მოიცავს 864 ათასი ლარის სამართლიანი ღირებულების მქონე მიწის ნაკვეთების კაპიტალურ შენატანებს (2021: 6,331 ათასი ლარის სამართლიანი ღირებულების მქონე მიწის ნაკვეთებისა და შენობების კაპიტალური შენატანები).

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, საინვესტიციო ქონებას შეადგენს მიწის ნაკვეთები, შენობები და დაუსრულებელი ქონება, რომელიც განუსაზღვრელი სამომავლო გამოყენებისთვის არის ფლობილი.

(a) საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება შეაფასა. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაციის და შესაფასებელი ქონების მდებარეობასა და კატეგორიაში შეფასების ბოლოდროინდელი გამოცდილების მქონე გარე დამოუკიდებელმა შემფასებლებმა განსაზღვრეს. ხელმძღვანელობამ აღიარა 25,438 ათასი ლარის ოდენობით გაუფასურების ზარალი საინვესტიციო ქონებაზე, რომლის საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის აჭარბებდა მათ შესაბამის სამართლიან ღირებულებას.
დამოუკიდებელმა შემფასებელმა, 64,662 ათასი ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება 115,850 ათასი ლარით განსაზღვრა. შეფასების ტექნიკაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების საფუძველზე, შეფასება მესამე დონის სამართლიან ღირებულებად კლასიფიცირდა.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია მიწის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული შეფასების ტექნიკა, ისევე როგორც მნიშვნელოვანი გამოყენებული არაემპირიული მონაცემები.

ქონება	შეფასების ტექნიკა
საქართველოში მდებარე მიწა და შენობები.	სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა მოხდა მსგავსი ქონებების (მსგავს ადგილმდებარეობაზე და მსგავს ფიზიკურ მდგომარეობაში) გამოცხადებულ მოთხოვნილ ფასებზე დაყრდნობით. მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები უკავშირდება სხვაობებს მიწისა და შენობების მახასიათებლებში, როგორიც არის, ზომა, ადგილმდებარეობა, წვდომა ქონებაზე და მოლაპარაკებების გზით მიღწეული ფასდაკლება, რომლისთვისაც ხელმძღვანელობამ გამოიყენა 0% დან 35%-მდე კორექტირებები დაკვირვებად მოთხოვნილ ფასებზე.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობის შეფასებით საინვესტიციო ქონების საბალანსო ღირებულებები გონივრულად არის მიახლოებული მათ სამართლიან ღირებულებებს.

11. გრძელვადიანი აქტივებისთვის და სხვა გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის მშენებლობისთვის გადახდილი ავანსები*	-	87,650
გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი სხვა ავანსები	-	2,826
სულ გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	**-**	**90,476**
სამშენებლო მასალები სარკინიგზო ინფრასტრუქტურისთვის	-	35,058
არამატერიალური აქტივები	8,473	20,386
სხვა	-	2,212
სულ სხვა გრძელვადიანი აქტივები	**8,473**	**57,656**

*ავანსები სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის მშენებლობისთვის ძირითადად უკავშირდება თბილისის შემოვლითი გზის პროექტს, რომელიც იყო შეჩერებული 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

12. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

'000 ლარი	2022	2021 (გადაანგარიშებული)
ნაშთი 1 იანვარს, გადაანგარიშებული	**58,880**	**57,142**
შენატანები სააქციო კაპიტალში	274	3,552
ფონდის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებზე (მოგების გადასახადის გამოკლებით) აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	(32,884)	(1,814)
გაუფასურების ზარალი	(6,260)	-
ნაშთი 31 დეკემბერს	**20,010**	**58,880**

ჯგუფის არცერთი ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში არ წარმოადგენს საჯარო საწარმოს და შესაბამისად, ისინი არ აქვეყნებენ ფასების კოტირებას.

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციების მოძრაობა 2022 წლის განმავლობაში. 1(c) შენიშვნაში წარმოდგენილი ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი ქვემოაღნიშნულ ცხრილში, წარმოადგენს არა-აქტიურ კომპანიებს, ბიზნეს საქმიანობის გარეშე და ისინი არ ქმნიან არანაირი სახის შემოსავალს.

მეკავშირე საწარმოები	საკუთრება 2022	საკუთრება 2021	ბიზნეს საქმიანობა	'000 ლარი ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს (გადაანგარიშებული)	'000 ლარი შენატანები	'000 ლარი ფონდზე მიკუთვნებადი (ზარალი)/მოგება	'000 ლარი გაუფასურების ზარალი	'000 ლარი ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს
სს "ნენსკრა ჰიდრო"	7.38%	7.54%	სვანეთში (საქართველო) ჰიდროელექტროსადგურის განვითარება, მშენებლობა და ექსპლუატაცია	33,705	-	(29,496)	(4,209)	-
შპს "წინანდლის მამულები"	33.43%	33.43%	სასტუმრო და სპა კურორტი სოფელ წინანდალში	9,223	-	(1,032)	-	8,191
Gazelle Fund LP	29.11%	29.11%	საერთაშორისო საინვესტიციო კომპანია წარმოდგენილი საქართველოში	15,257	274	(2,384)	(2,051)	11,096
შპს „Caucasian SUS Heritage“	49.9%	49.9%	ღორების ფერმა	695	-	28	-	723
				58,880	**274**	**(32,884)**	**(6,260)**	**20,010**

მეკავშირე საწარმოები	საკუთრება 2021	საკუთრება 2020	ბიზნეს საქმიანობა	'000 ლარი ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს (გადაანგარიშებული)	'000 ლარი შენატანები	'000 ლარი ფონდზე მიკუთვნებადი (ზარალი)/მოგება	'000 ლარი გაუფასურების ზარალი	'000 ლარი ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს
სს "ნენსკრა ჰიდრო"	7.54%	8.07%	სვანეთში (საქართველო) ჰიდროელექტროსადგურის განვითარება, მშენებლობა და ექსპლუატაცია	34,706	-	(1,001)	-	33,705
შპს "წინანდლის მამულები"	33.43%	33.43%	სასტუმრო და სპა კურორტი სოფელ წინანდალში	11,382	-	(2,159)	-	9,223
Gazelle Fund LP	29.11%	29.11%	საერთაშორისო საინვესტიციო კომპანია წარმოდგენილი საქართველოში	10,719	3,552	986	-	15,257
შპს „Caucasian SUS Heritage“	49.9%	49.9%	ღორების ფერმა	335	-	360	-	695
				57,142	**3,552**	**(1,814)**	**-**	**58,880**

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფი სს „ნენსკრა ჰიდროს” (საწარმო) ხმის მიცემის უფლების 20%-ზე ნაკლებს ფლობდა, ჯგუფის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ საწარმოს მმართველ ორგანოზე არსებითი წარმომადგენლობის გამო (საწარმოს საზედამხედველო საბჭო 6 წევრისგან შედგება, საიდანაც ოთხი K-water-ის მიერ და ორი წევრი ჯგუფის მიერ არის დანიშნული), ჯგუფს ჰქონდა უფლება საწარმოს ფინანსურ და საოპერაციო პოლიტიკების შესახებ გადაწყვეტილებებში მიეღო მონაწილეობა და შესაბამისად, 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჰქონდა უნარი მოეხდინა არსებითი ზეგავლენა საწარმოზე.

(a) სს „ნენსკრა ჰიდროში“ განხორციელებული ინვესტიციის გაუფასურება

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, ჯგუფი აფასებს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი იმისა, რომ სს „ნენსკრა ჰიდროში“ განხორციელებული ინვესტიციის ანაზღაურებადი ღირებულება საბალანსო ღირებულებაზე დაბალია ან ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება.

2022 წლის 12 დეკემბერს, საქართველოს მთავრობამ ოფიციალურად მოსთხოვა სს „ნენსკრა ჰიდროს“ დაახლოებით 13%-ით შეემცირებინა ელექტროენერგიის ტარიფი იმ ტარიფთან შედარებით, რომელიც იყო ყველაზე დიდი და რომელიც ფონდმა გაითვალისწინა საბაზისო მოვლენათა განვითარებისთვის (2015 წლის 31 აგვისტოს დადებულ იმპლემენტაციის ხელშეკრულებაში განსაზღვრულის შესაბამისად (კორექტირებული და გადაანგარიშებული 2017 წელს)). ელექტროენერგიის ტარიფის შემცირებამ არსებითი უარყოფითი გავლენა იქონია პროექტის მომგებიანობაზე და ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ეს უკანასკნელი გაუფასურების ინდიკატორს წარმოადგენდა. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფმა გაუფასურებაზე ტესტირება ჩაატარა. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება დაფუძნებული იყო მის გამოყენების ღირებულებაზე, რაც შეადგენდა უარყოფით 60,845 ათას ლარს (22,500 ათასი აშშ დოლარის ეკვივალენტური), რომელიც განისაზღვრა დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ გენერირებული მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით. სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გაყიდვის ხარჯები დაახლოებით ნულის ტოლი ოდენობით განისაზღვრა, იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არ არის მოსალოდნელი, რომ არსებული აქტივები (რაც ძირითადად პროექტზე მიკუთვნებად დაუმთავრებელ მშენებლობაზე კაპიტალიზებულ ხარჯებს წარმოადგენს), ცალ-ცალკე ან სხვა გრძელვადიან აქტივებთან ერთად, შექმნის მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ის მოვლენები და გარემოებები, რომლებმაც გაუფასურების აღიარება გამოიწვია, ძირითადად ელექტროენერგიის ტარიფის შემცირებას და გენერირების პირველი პერიოდის გადადებას უკავშირდება, როგორც აღნიშნულია „დამატებითი ხელშეკრულების“ პირობებში, რომლებიც 2022 წელს იქნა შეთანხმებული.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებულია შემდეგი ძირითადი დაშვებები:

- ხდება გადასახადების შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირება 54-წლიანი საპროგნოზო პერიოდისთვის და კეთდება დაშვება, რომ ჰესი თავის საქმიანობას 2028 წლის ივლისში დაიწყებს.
- ელექტროენერგიის წარმოების პროგნოზები დაფუძნებული იყო სს „ნენსკრა ჰიდროს“ ტექნიკური მრჩეველის მიერ მომზადებულ ტექნიკურ ანგარიშებზე, რომლებშიც მითითებული იყო ჯამური თვიური წარმოება და ჯამური თვიური ზარალები;
- პროგნოზირებული საწყისი ელექტროენერგიის ტარიფი ტოლი იყო ელექტროენეგიის ახალი ტარიფისა, რომელზეც მოლაპარაკებები წარმოებდა საქართველოს მთავრობასთან 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის (და რომელიც მოგვიანებით, 2023 წლის მაისში, ფორმალურად იქნა შეთანხმებული „დამატებითი ხელშეკრულების“ საშუალებით). გაუფასურების მოდელი ვარაუდობს წლიური ზრდის 3%-იან განაკვეთს, პირველი სრული გენერირების პერიოდიდან 15 წლის განმავლობაში;
- გადასახადების შემდეგ დისკონტირების 8.88%-იანი განაკვეთი გამოიყენება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების დასადგენად. დისკონტირების განაკვეთი ასახავს ფულადი ნაკადების მოთხოვნილ ამონაგების განაკვეთს მსგავს მრეწველობაში მოღვაწე კომპანიების ინვესტირებულ კაპიტალზე და აშშ დოლარშია დენომინირებული.
- კაპიტალური დანახარჯები წარმოადგენს დამატებით კაპიტალურ დანახარჯებს 2023-2028 წლებში, ხოლო ტექნიკური მომსახურების კაპიტალური დანახარჯები ხარჯად აღიარდება მთლიანი საპროგნოზო პერიოდის განმავლობაში, და ძირითადი კაპიტალური დანახარჯები კაპიტალიზირდება 2053 წელს. გარდა ამისა, დამატებითი ძირითადი კაპიტალური დანახარჯები ტერმინალურ პერიოდში მიჩნეულია, როგორც ტერმინალური ღირებულების კორექტირება; და
- ტერმინალური ზრდის განაკვეთი 2%-ით შეფასდა.

ძირითადი დაშვებები, რომელთა მიმართაც გაუფასურების ანალიზი არის ყველაზე მგრძნობიარე, არის:

- დისკონტირების განაკვეთი - დისკონტირების განაკვეთის 1.2%-იანი შემცირება, ანაზღაურებადი ღირებულების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულებასთან გათანაბრებას გამოიწვევდა. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.
- ტარიფი - გადახედილი ელექტროენერგიის ტარიფის 22%-იანი ზრდა, ანაზღაურებადი ღირებულების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულებასთან გათანაბრებას გამოიწვევდა. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.

13. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა

1996 წელს საქართველოს მთავრობამ დადო 30-წლიანი გარიგება ნავთობის კომპანიების კონსორციუმთან, რომელმაც იკისრა საქართველო-აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრიდან საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროზე სუფსის ნავთობტერმინალამდე ნავთობის მილსადენის სისტემის მშენებლობის და განვითარების ვალდებულება. გარიგების საფუძველზე ნავთობის კომპანიებს მიენიჭათ მითითებული მილსადენის სისტემით ნავთობის საქართველოს ტერიტორიის გავლით ტრანსპორტირების უფლება. მილსადენი საქართველოს სახელმწიფო ქონება გახდა. ამ მილსადენის საკუთრების უფლება გადაეცა საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას 2010 წლის ივნის-ივლისში საწესდებო კაპიტალში შენატანის სახით. მილსადენით მოსარგებლე ნავთობკომპანიებისგან ჯგუფი“ იღებს სატრანზიტო საფასურს ტრანსპორტირებული ნავთობის თითოეულ ბარელზე. ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა, რომ თავდაპირველი გარიგება მოიცავდა ფინანსურ იჯარას დაწყების თარიღიდან, იმის გამო, რომ საიჯარო ხელშეკრულება მოიჯარეს გადასცემდა საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და ანაზღაურებას.

ჯგუფმა აღიარა ფინანსური იჯარის მოთხოვნა 39,229 ათასი ლარის ოდენობით იმ თარიღში, როდესაც საკუთრების უფლება მილსადენებზე გადაეცა ჯგუფს. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა წარმოადგენს წმინდა ინვესტიციის მიმდინარე ღირებულებას იჯარაში, რომელიც აქტივების არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების მიმდინარე ღირებულებას მოიცავდა იჯარის ვადის ბოლოს, რომელიც დისკონტირდება იჯარაში არსებული საპროცენტო განაკვეთით. 230,070 ათასი ლარის სხვაობა იჯარაში წმინდა ინვესტიციების ნომინალურ და მიმდინარე ღირებულებას შორის აღიარებულ იქნა კაპიტალში სამართლიანი ღირებულების კორექტირების სახით, მესაკუთრის არაფულადი შენატანისთვის.

'000 ლარი	2022	2021
ფინანსური იჯარის მოთხოვნა 1 იანვარს	80,898	79,962
დისკონტის პოზიციის დახურვა ფინანსური იჯარის მოთხოვნაზე	5,036	936
შვილობილ კომპანიაში საკუთრების წილის გასვლა	(85,934)	
ფინანსური იჯარის მოთხოვნა 31 დეკემბერს	**-**	**80,898**

14. გადახდილი ავანსები და სხვა მოკლევადიანი აქტივები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
მომწოდებლებისთვის გადახდილი ავანსები*	3,346	110,697
სხვა მოთხოვნები	1,130	630
	4,476	**111,327**

*2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, მომწოდებლებისთვის გადახდილი ავანსების ნაშთი ძირითადად დაკავშირებულია გაზის მომწოდებლებისთვის გადახდილ თანხებთან კომპანია „South Caucasus Pipeline Option Gas Company Limited“-ისთვის 84,544 ათასი ლარის ოდენობით და კომპანია „Azerbaijan Gas Supply Company Limited“-ისთვის (AGSC) 14,636 ათასი ლარის ოდენობით.

15. სავაჭრო მოთხოვნები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გრძელვადიანი აქტივები		
რესტრუქტურიზებული მოთხოვნები*	-	12,056
	-	**12,056**
მოკლევადიანი აქტივები		
სავაჭრო მოთხოვნები	-	603,872
რესტრუქტურიზებული მოთხოვნები*	-	2,925
სავაჭრო მოთხოვნების რეზერვი	-	(232,187)
	-	**374,610**
სულ	**-**	**386,666**

*2017 წლის 16 ნოემბერს, ჯგუფმა და შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიამ“ (სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული კომპანია) გააფორმეს ხელშეკრულება მაგისტრალური მილსადენის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნის რესტრუქტურიზაციის შესახებ. ხელშეკრულების მხარეებმა შეათანხმეს გადახდის გრაფიკი, რის საფუძველზეც მთლიანი თანხა დაიფარება 2025 წლის ბოლოსთვის. მოთხოვნის რესტრუქტურიზაცია გულისხმობს პირობების არსებით მოდიფიკაციას; შესაბამისად, რესტრუქტურიზაციის თარიღისთვის ჯგუფმა შეწყვიტა არსებული მოთხოვნის აღიარება და აღიარა ახალი აქტივი ახალი პირობების გათვალისწინებით. 2017 წელს, ახალი აქტივის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას იქნა გამოთვლილი მომავალი გადახდების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, დისკონტირებული 10.86%-იანი წლიური საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც მიჩნეულ იქნა როგორც საბაზრო განაკვეთი. 2021 წელს, შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიამ“ განახორციელა გადახდა 5,000 ათასი ლარის ოდენობით, ზემოხსენებული გადახდის გრაფიკის მიხედვით.

ჯგუფის დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე, ასევე სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია მე-21 შენიშვნაში.

16. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
საბანკო ნაშთები	27,474	118,346
ვადიანი ანაბრები	8,060	182,757
ნაღდი ფული სალაროში	-	41
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**35,534**	**301,144**

ვადიანი ანაბარი წარმოადგენს ვადიან ანაბარს ბანკებში შეძენის თარიღიდან 3 თვეზე მეტი დაფარვის ვადით, მაგრამ რომლებისთვისაც ჯგუფს აქვს ანაბრის გატანის ცალმხრივი უფლება შეტყობინების გაგზავნის საშუალებით, არსებითი ჯარიმების გადახდის ან პროცენტის დაკარგვის გარეშე. შედეგად, აღნიშნული ვადიანი ანაბრების კლასიფიკაცია მოხდა მათი ბუნებიდან გამომდინარე, რაც წარმოადგენს მოთხოვნამდე ანაბარს.

ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია 21-ე შენიშვნაში.

17. კაპიტალი

(a) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და აქვთ ფონდის კრებებზე ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება.

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 8 მაისის ბრძანებით, ფონდის სააქციო კაპიტალი განისაზღვრა 100,000,000 ჩვეულებრივი აქციით ნომინალური ღირებულებით 1 ლარი.

(b) მესაკუთრის შენატანები/(განაწილებები)

2022 წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ, 1,340 ათასი ლარის ღირებულების მქონე მიწის ნაკვეთების შენატანები განახორციელა (2021: 2021 წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ განახორციელა 6,830 ათასი ლარის ღირებულების მქონე მიწის ნაკვეთების და 1,027 ათასი ლარის ღირებულების სხვა შენატანები) ფონდის კაპიტალის ზრდის სახით, როგორც „მესაკუთრის შენატანები“. შეტანილი ქონების საბალანსო ღირებულება მისი სამართლიანი ღირებულების ტოლი ოდენობით განისაზღვრა.

2022 წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, ფონდის მესაკუთრის შენატანი იქნა შემცირებული 2,172,206 ათასი ლარით სს „საქართველოს რკინიგზის“ (100%-იანი წილი) და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ (100%-იანი წილი) საკუთრების საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით.

ამასთანავე, 2022 წლის განმავლობაში, ხელმძღვანელობამ გარკვეული მიწისა და ქონების საქართველოს მთავრობისთვის დაბრუნება გადაწყვიტა. გადაცემული მიწის ნაკვეთების საბალანსო ღირებულება 23,506 ათას ლარს შეადგენდა. შედეგად, „მესაკუთრის შენატანები“ შემცირებული იქნა ზემოაღნიშნული ოდენობებით.

18. სესხები და კრედიტები

წინამდებარე შენიშვნაში განსაზღვრულია ინფორმაცია ჯგუფის პროცენტიანი სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ, რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით. დამატებითი ინფორმაცია ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთის, უცხოური ვალუტისა და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ განხილულია 21-ე შენიშვნაში.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები	-	1,540,715
უზრუნველყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან	9,852	89,191
არაუზრუნველყოფილი სესხები დაკავშირებული მხარისგან	-	26,163
	9,852	**1,656,069**
მოკლევადიანი ვალდებულებები		
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების მიმდინარე ნაწილი	-	8,703
საფინანსო დაწესებულებებიდან არაუზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი	-	819,104
საფინანსო დაწესებულებებიდან უზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი	32,121	32,364
დაკავშირებული მხარისგან არაუზრუნველყოფილი სესხების მიმდინარე ნაწილი	24,938	-
არაუზრუნველყოფილი სესხები	-	5,295
	57,059	**865,466**

(a) სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

				31 დეკემბერი 2022		31 დეკემბერი 2021	
'000 ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები							
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები - გრძელვადიანი	აშშ დოლარი	4.00%	2028	-	-	1,546,776	1,543,098
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები - გრძელვადიანი	აშშ დოლარი	8.50%	მოთხოვნამდე	-	-	6,320	6,320
არაუზრუნველყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან:							
არაუზრუნველყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან	ევრო	Euribor+4%	მოთხოვნამდე	-	-	113,399	108,101
არაუზრუნველყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან	ევრო	3.3%	მოთხოვნამდე	-	-	716,914	711,003
არაუზრუნველყოფილი სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან:							
არაუზრუნველყოფილი სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან	აშშ დოლარი	Libor +6.0%	2023	24,944	24,938	26,163	26,163
უზრუნველყოფილი სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან							
უზრუნველყოფილი სესხი საფინანსო დაწესებულებიდან	აშშ დოლარი	Libor +6.0%	2027	31,421	31,421	37,469	37,469
უზრუნველყოფილი სესხი საფინანსო დაწესებულებიდან	ევრო	5.3%	2026-2034	10,552	10,552	19,777	19,777
უზრუნველყოფილი სესხი Credit Suisse-სგან	აშშ დოლარი	Libor +1.25%	2026	-	-	67,460	63,734
უზრუნველყოფილი სესხი საფინანსო დაწესებულებიდან	აშშ დოლარი	36%	მოთხოვნამდე	-	-	171	171
უზრუნველყოფილი სესხი საფინანსო დაწესებულებიდან	ლარი	11%	მოთხოვნამდე	-	-	404	404
სხვა:							
არაუზრუნველყოფილი სესხები	ევრო	6-8%	მოთხოვნამდე	-	-	5,295	5,295
სულ პროცენტიანი ვალდებულებები				**66,917**	**66,911**	**2,540,148**	**2,521,535**

უზრუნველყოფილი სესხებისა და კრედიტების გირაო დეტალურად არის აღწერილი მე-9 შენიშვნაში.

2021 წლის სექტემბერში, ფონდმა მიიღო სესხი 32,000 ათასი ევროს ოდენობით (116,572 ათასი ლარის ეკვივალენტური) საერთაშორისო ბანკისგან „Credit Europe Bank“. სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით, სესხი უნდა იქნეს დაფარული 2023 წლის სექტემბერში.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ“ დაარღვია EBRD-ის სესხის ფინანსური კოვენანტი, რაც წარმოადგენდა „Credit Europe Bank“-ის სესხის ხელშეკრულების დეფოლტის (და შესაბამისად, აქსელერაციის) წინაპირობასაც. ამასთანავე, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ, ფონდმა დაარღვია გამსესხებლისთვის აუდიტირებული ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისად მომზადებული ფინანსური ანგარიშგების მიწოდების ვადებთან დაკავშირებული სხვა არაფინანსური კოვენანტები. 2021 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ, ჯგუფმა აღნიშნულ კოვენანტთან დაკავშირებით მოიპოვა უფლებაზე უარის თქმის დოკუმენტი მსესხებლისგან. შესაბამისად, 108,101 ათასი ლარის ოდენობით სესხის მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, იქნა რეკლასიფიცირებული მოკლევადიან ვალდებულებებში.

2022 წლის დეკემბერში, ფონდმა სრულად და წინსწრებით დაფარა სესხი „Credit Europe Bank“-ისგან. ფულადი ნაკადების ვადების ცვლილებამ გამოიწვია 1,384 ათასი ლარის ოდენობით მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი, რომელიც აღიარებულ იქნა კონსოლიდირებულ მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ფინანსური ხარჯის სახით (შენიშვნა 8).

(b) ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან

'000 ლარი	2022	2021
სესხები და კრედიტები 1 იანვარს	**2,521,535**	**2,839,740**
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	205,819	2,741,133
სესხების დაფარვა	(267,885)	(2,793,616)
სესხებსა და კრედიტებთან დაკავშირებული საოპერაციო დანახარჯები	-	(10,606)
სულ ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან	**(62,066)**	**(63,089)**
შვილობილ კომპანიებზე ან სხვა ბიზნეს საქმიანობებზე კონტროლის (დაკარგვის)/მოპოვების შედეგად წარმოშობილი ცვლილებები	**(2,010,600)**	**12,190**
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	(389,818)	(197,003)
საპროცენტო ხარჯი	103,415	162,957
ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებულ დანახარჯებად კაპიტალიზირებული საპროცენტო ხარჯი	1,842	914
გადახდილი პროცენტი	(90,951)	(224,782)
მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი ფინანსურ ვალდებულებებზე (იხ. შენიშვნა 18(a))	1,384	-
დამატებით გადახდილი კაპიტალი	(7,830)	-
სხვა	-	(9,392)
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	**(381,958)**	**(267,306)**
სესხები და კრედიტები 31 დეკემბერს	**66,911**	**2,521,535**

19. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო ვალდებულებები	-	164,944
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	-	19,507
სხვა ვალდებულებები	32,181	31,513
	32,181	**215,964**

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გრძელვადიანი		
ვალდებულებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის	-	56,198
მოკლევადიანი		
ვალდებულებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის	-	55,148
	-	**111,346**

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე ჯგუფის დაქვემდებარება განხილულია 21-ე შენიშვნაში.

20. მოთხოვნები და ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

(a) მოთხოვნები ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	57,770	-
	57,770	**-**

საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 2022 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილების საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ ფონდისგან შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ დარჩენილი 49.092%-ის შესყიდვა მოეთხოვა. გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის წილის შესყიდვის ფასი განისაზღვრა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ შეფასების ანგარიშის საფუძველზე, რომელიც წილების სამართლიან ღირებულებას წარმოადგენდა. 43,259 ათასი ევროს ღირებულების მქონე 49,092%-იანი წილის შეძენა, სტრუქტურირებული იყო შემდეგნაირად: 17 000 ათასი ევრო, რაც წილის 19,292%-ს შეადგენს, იქნა გადახდილი ნაღდი ანგარიშსწორებით სს „სნგკ“-ს მიერ. სს „სნგკ“-ს მიერ ფონდზე გაცემული 7,123 ათასი ევროს ოდენობით სესხი იქნა ურთიერთგადაფარული წილების 8.084%-ის ფასთან. „სხვა მოთხოვნაში“ შეტანილი დარჩენილი 19,136 ათასი ევრო, უნდა იქნეს გადახდილი სს „სნგკ“-ს მიერ, მის მიერ გარდაბნის თბოსადგურის გაყიდვისას. სხვაობა გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურებას შორის აღიარებულ იქნა 40,190 ათასი ლარის ოდენობით „სხვა საინვესტიციო შემოსავლის“ სახით.

იმ შემთხვევაში თუ შპს „გარდაბნის თბოსადგური“ არ გაიყიდება 2023 წლის განმავლობაში, სს „სნგკ“-მ უნდა დაუბრუნოს შპს „გარდაბნის თბოსადგურში“ არსებული წილების 21.716% -ი ფონდს დაუფარავი ოდენობის დასაფარად (იხ. შენიშვნა 25).

(b) ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	47,738	-
	47,738	**-**

2022 წლის 29 ნოემბერს, სს „საქართველოს რკინიგზის“ სესხის პირობები შემდეგნაირად დაკორექტირდა: ვალუტა აშშ დოლარიდან ევროდ შეიცვალა, პროცენტის დარიცხვა იქნა შეჩერებული და მხარეები, სესხის 2023 წელს ფულადი სახსრებით აღდგენაზე შეთანხმდნენ, რომელიც ტოლია სესხის საბალანსო ღირებულების მოდიფიცირების თარიღისთვის, იმ პირობით, რომ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის, ფონდი მისი „გარდაბნის თბოსადგურის“ 100%-იანი არაპირდაპირი წილის გაყიდვას შეძლებს. იმ შემთხვევაში თუ ფონდი ვერ შეძლებს „გარდაბნის თბოსადგურის“ 2023 წელს გაყიდვას, მაშინ იგი ვალდებული იქნება „გარდაბნის თბოსადგურის“ 21.716%-ი სს „საქართველოს რკინიგზას“ 2023 წლის 31 დეკემბრიდან არაუგვიანეს ერთი თვის ვადაში გადასცეს.

ზემოაღნიშნული შეფასდა როგორც სესხის სახელშეკრულებო პირობების არსებითი მოდიფიცირება. შედეგად, 2022 წლის 29 ნოემბერს, ფონდმა შეწყვიტა 49,152 ათასი ლარის ოდენობით დაკავშირებული მხარის სესხის აღიარება და აღიარა 46,723 ათასი ლარის ოდენობით ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ. 2,429 ათასი ლარის ოდენობით სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი სესხის ნაშთსა და აღიარებულ ვალდებულებას შორის პირდაპირ კაპიტალში იქნა აღიარებული.

2022 წლის დეკემბერში, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, სნგკ-მ ფონდისგან შეიძინა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ არამაკონტროლებელი წილი. საქართველოს მთავრობის განკარგულებით, მოხდა სესხის დაუფარავი ოდენობის გარდაბნის თბოელექტროსადგურის 8.084% აქციების შესყიდვის ფასთან ურთიერთგადაფარვა.

21. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა განუსაზღვრელობების გათვალისწინებით და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნას ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებლივ გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

ჯგუფმა განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანს წარმოადგენს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა, რომელიც ასახავს შეფასების თარიღისთვის, ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებულ ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილ ფასს. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება ძირი თანხის და პროცენტის მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის პროცენტის საბაზრო განაკვეთით დისკონტირდება.

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით ჯგუფი შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 21(c));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 21(d));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ შენიშვნა 21(e)).

რისკის მართვის სტრუქტურა

ჯგუფის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის გაკონტროლებისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად განიხილება ბაზრის პირობებისა და ჯგუფის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით ჯგუფის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

ფონდის და ჯგუფის საწარმოების სამეთვალყურეო საბჭოებს აკისრიათ მთლიანი პასუხისმგებლობა ჯგუფის საწარმოების რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და მიმოხილვაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს თუ როგორ ახდენს ხელმძღვანელობა ჯგუფის საწარმოების რისკების მართვის პოლიტიკებთან და პროცედურებთან შესაბამისობის მონიტორინგს და განიხილავს რისკების მართვის სტრუქტურის ადეკვატურობას, ჯგუფის საწარმოების წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში.

(c) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაჰენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშვება ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნებთან, სასესხო მოთხოვნებთან და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

(i) საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი:

	შენიშვნა	საბალანსო ღირებულება	
'000 ლარი		31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო მოთხოვნები	15	-	386,666
სხვა მოთხოვნები		1,130	630
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ		57,770	-
სასესხო მოთხოვნა		3,614	8,275
მისაღები დივიდენდები		2,913	-
ვადიანი ანაბრები		-	3,254
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	16	35,534	301,103
		100,961	**699,928**

(ii) სავაჭრო მოთხოვნები

ჯგუფის დამოკიდებულება საკრედიტო რისკზე უმეტესწილად განპირობებულია მომხმარებლის ინდივიდუალური მახასიათებლებით. თუმცა, ხელმძღვანელობა ასევე ითვალისწინებს ფაქტორებს, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიონ ჯგუფის მომხმარებელთა ბაზის საკრედიტო რისკზე, მათ შორის იმ ქვეყნის და ინდუსტრიის დეფოლტის რისკი, რომელშიც ოპერირებენ მომხმარებლები.

საკრედიტო რისკი იმართება კლიენტებისგან ავანსების მოთხოვნის გზით ან კრედიტის გაცემამდე მათი კრედიტუნარიანობის შეფასების გზით, ასევე მოთხოვნების ნაშთების ყოველთვიური მონიტორინგის საშუალებით და ვალის დაუყოვნებელი გადახდის მოთხოვნით, როდესაც ნაშთი თითოეული ინდივიდუალური კონტრაჰენტისთვის დაწესებულ, გარკვეულ ზღვარს უახლოვდება. როგორც წესი, სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში უზრუნველყოფა არ მოითხოვება.

ჯგუფი ადგენს გაუფასურების რეზერვს, რაც წარმოადგენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისეულ შეფასებას სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფი არ არის დაქვემდებარებული გაცემულ სესხებთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს, რადგან აღნიშნული ინსტრუმენტები არ არის ვადაგადაცილებული 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფი არ ექვემდებარება სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება კორპორატიული მომხმარებლებისთვის

ჯგუფი ანაწილებს თითოეულ დაქვემდებარებას საკრედიტო რისკის ხარისხზე ზარალის რისკის პროგნოზირებასთან დაკავშირებულ მონაცემებზე დაყრდნობით (გარე შეფასებები, აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგებები, მმართველობითი ანგარიშები და ფულადი ნაკადების პროგნოზები და ხელმისაწვდომი საჯარო ინფორმაცია მომხმარებლების შესახებ (და არა მხოლოდ)) და მომხმარებლის ქცევასთან დაკავშირებით გამოცდილი საკრედიტო განსჯის გამოყენებით. საკრედიტო რისკის ხარისხები განისაზღვრება ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ფაქტორების გამოყენებით, რომლებიც მიანიშნებს დეფოლტის რისკზე და შესაბამისობაშია სააგენტოების გარე საკრედიტო რეიტინგების განმარტებებთან.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები

შემდეგი ცხრილი მოიცავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებისა და კლიენტების მიმართ სავაჭრო მოთხოვნებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესახებ, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

'000 ლარი მომხმარებლის საკრედიტო რისკის ხარისხი	2021 არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	2021 საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	2021 სულ
დაბალი რისკი	368,130	-	368,130
საშუალო რისკი	15,716	-	15,716
მაღალი რისკი*	-	235,007	235,007
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	**383,846**	**235,007**	**618,853**
ზარალის რეზერვი	(1,248)	(230,939)	(232,187)
	382,598	**4,068**	**386,666**

დაბალი რისკი - მსესხებელს აქვს ძლიერი უნარი მოკლევადიან პერიოდში დააკმაყოფილოს მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები, ხოლო ეკონომიკური და ბიზნეს გარემოს უარყოფითი ცვლილებები გრძელვადიან პერიოდში სავარაუდოდ არ შეამცირებს მსესხებლის უნარს დააკმაყოფილოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფულადი ნაკადების ვალდებულებები. საგარეო საკრედიტო რეიტინგი BB- დან B მდე (Fitch).

საშუალო რისკი - მსესხებელს აქვს რესტრუქტურიზებული ხელშეკრულებით ნაკისრი ფულადი ნაკადების ვალდებულებები, რომელიც უნდა დაიფაროს უახლოეს პერიოდში და უარყოფითმა ცვლილებებმა ეკონომიკასა და ბიზნეს გარემოში, გრძელვადიან პერსპექტივაში, შესაძლებელია უარყოფითი გავლენა იქონიოს მსესხებლის უნარზე დააკმაყოფილოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფულადი ნაკადების ვალდებულებები. რესტრუქტურიზებული მოთხოვნები კლასიფიცირებულია მე-2 ეტაპზე.

მაღალი რისკი - კონტრაჰენტებს, მოკლევადიან პერიოდში აქვთ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების სუსტი უნარი, ხოლო ეკონომიკური და ბიზნეს გარემოს უარყოფითი ცვლილებები გრძელვადიან პერიოდში სავარაუდოდ შეამცირებს კონტრაჰენტების უნარს დააკმაყოფილონ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

* 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს აქვს 25,205 ათასი ლარის ოდენობით დაუფარავი მოთხოვნა საქართველოს მთავრობის მიმართ, რომელიც აღიარებულია საქართველოს მთავრობისთვის ქონების გადაცემის შედეგად, შემოვლითი გზის პროექტის მემორანდუმის თანახმად. ზემოხსენებული მოთხოვნის დაფარვასთან დაკავშირებული გაურკვევლობების გამო, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი იქნა დარიცხული 25,205 ათასი ლარის ოდენობით მთლიან დაუფარავ ნაშთზე 2017 წელს.

მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2022	2021
ნაშთი 1 იანვარს	**232,187**	**239,054**
წმინდა აღდგენა წლის განმავლობაში	-	(261)
შეწყვეტილი ოპერაციების გამო აღიარებაშეწყვეტილი ოდენობები	(232,187)	-
საკურსო სხვაობით განპირობებული წმინდა ზარალი	-	(6,606)
ნაშთი წლის ბოლოს	**-**	**232,187**

რეზერვის ანგარიში სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში გამოიყენება გაუფასურების ზარალის აღრიცხვის მიზნით, მანამ სანამ აღდგენის ყველა შესაძლებლობა არ იქნება ამოწურული; ამ დროს ოდენობები ჩამოიწერება პირდაპირ ფინანსური აქტივის საპირწონედ.

(iii) სასესხო მოთხოვნები

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფი არ არის დაქვემდებარებული გაცემულ სესხებთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს, რადგან აღნიშნული ინსტრუმენტები არ არის ვადაგადაცილებული 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(iv) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და ვადიანი ანაბრები

ჯგუფი ფლობდა ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს ძირითადად ბანკებში რეიტინგით B ან უფრო მაღალი, Fitch-ის სარეიტინგო სააგენტოს მიხედვით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარებების მოკლე ვადიანობას. ჯგუფი მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაჰენტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით.

(v) მისაღები დივიდენდები და სხვა მოთხოვნები

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფი არ არის დაქვემდებარებული მისაღებ დივიდენდებთან და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს, რადგან აღნიშნული ინსტრუმენტები არ არის ვადაგადაცილებული 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(vi) სხვა მოთხოვნა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის" მიმართ

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ფონდს ჰქონდა მოთხოვნა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის" მიმართ. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფონდი არ არის დაქვემდებარებული მოთხოვნასთან დაკავშირებულ არსებით საკრედიტო რისკს. არ არსებობს მინიშნება იმისა, რომ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია" ვერ შეძლებს მისი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას, მათი დაფარვის ვადის დადგომისას; ამასთანავე, ფონდს აქვს შესაძლებლობა მიიღოს ინვესტიცია „გარდაბნის თბოსადგურში".

(d) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც დაკმაყოფილებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. ჯგუფის პოლიტიკა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით, მდგომარეობს იმის უზრუნველყოფაში, რომ ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, როგორც ჩვეულებრივ, ასევე კრიზისულ გარემოებებში მიუღებელი ზარალის გაწევის ან ჯგუფის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე. ჯგუფის ლიკვიდურობის მართვა ასევე მოიცავს სესხების ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული კოვენანტების მონიტორინგს.

ლიკვიდურობის რისკზე დაქვემდებარება

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები საანგარიშგებო თარიღისთვის, სავარაუდო საპროცენტო გადახდების ჩათვლით და ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების გავლენის გამოკლებით: არ არის მოსალოდნელი, რომ დაფარვის ვადების ანალიზში შესულ ფულად ნაკადებს ადგილი ექნებათ არსებითად ადრე, ან არსებითად განსხვავებული ოდენობებით.

31 დეკემბერი 2022			სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები			
'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სულ	მოთხოვნამდე	0-12 თვემდე	1-5 წლამდე	5 წელზე მეტი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	66,911	81,791	-	39,186	34,638	7,967
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	47,738	50,889	-	-	50,889	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	32,181	32,181	-	32,181	-	-
	146,830	**164,861**	**-**	**71,367**	**85,527**	**7,967**

31 დეკემბერი 2021			სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები			
'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სულ	მოთხოვნამდე	0-12 თვემდე	1-5 წლამდე	5 წელზე მეტი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები**	2,521,535	2,915,343	842,142	97,847	349,337	1,626,017
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები*	299,327	299,327	-	243,158	56,169	-
	2,820,862	**3,214,670**	**842,142**	**341,005**	**405,506**	**1,626,017**

*ჯგუფსა და "მოდერნიზაციის პროექტზე" პასუხისმგებელ სამშენებლო კომპანიას შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, დაწესებულია კონკრეტული პროცენტულობა, რომელიც უნდა დაკავდეს თითოეული შუალედური გადახდიდან (დაკავება), რათა დაიცვას ჯგუფი იმ კონტრაქტორებისგან, რომლებიც ვერ ასრულებენ სათანადოდ მათ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს. მსგავსი დაკავება უნდა იქნეს გადახდილი პროექტის დასრულებიდან ორი წლის განმავლობაში.

** ჯგუფს აქვს სესხები, რომელთან მიმართებაშიც მან დაარღვია ფინანსური და არაფინანსური კოვენანტები 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, რაც სესხის მოკლევადიან ვალდებულებად რეკლასიფიკაციას იწვევს. თუმცა, იმის გათვალისწინებით, რომ ჯგუფი EBRD-ის სესხისთვის გამსესხებლისგან უფლებაზე უარის თქმის წერილის მოპოვების პროცესშია და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს შემდეგ, Credit Europe Bank-ის სესხისთვის მოპოვებული აქვს უფლებაზე უარის თქმის წერილი, ხელმძღვანელობა მოელის, რომ უზრუნველყოფილი სესხის დაფარვა სახელშეკრულებო გრაფიკის მიხედვით განხორციელდება.

მიუხედავად 314,419 ათასი ლარის ოდენობით წმინდა მოკლევადიანი ვალდებულების პოზიციისა 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს აქვს წმინდა მოკლევადიანი აქტივების პოზიცია (სესხებისა და კრედიტების გარდა) 551,047 ათასი ლარის ოდენობით. წმინდა მოკლევადიანი ვალდებულების პოზიცია 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ფაქტობრივად გამოწვეული იყო სესხებითა და კრედიტებით, რომლებიც კოვენანტების დარღვევის გამო რეკლასიფიცირებული იყო მოკლევადიან ვალდებულებებად.

(e) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორიც არის ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები იმოქმედებს ჯგუფის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს საბაზრო რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

(i) სავალუტო რისკი

ჯგუფი ექვემდებარება სავალუტო რისკს იმდენად, რამდენადაც არსებობს შეუსაბამობა იმ ვალუტებს შორის, რომლებშიც დენომინირებულია გაყიდვები, შესყიდვები და კრედიტები და ჯგუფის საწარმოების შესაბამის სამუშაო ვალუტას შორის. ჯგუფის ყველა მნიშვნელოვანი საწარმოს სამუშაო ვალუტა არის ქართული ლარი. ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად დენომინირებულია და დაკმაყოფილებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი და ევრო.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

ჯგუფის დამოკიდებულება სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 2022	ევროში დენომინირებული 2022	აშშ დოლარში დენომინირებული 2021	ევროში დენომინირებული 2021
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,997	666	60,756	30
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	-	-	13,189	-
მოთხოვნა ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	-	57,770	-	-
სასესხო მოთხოვნა	3,615	-	8,076	-
სესხები და კრედიტები	(56,369)	(10,552)	(1,676,955)	(844,176)
ვალდებულება ყოფილი შვილობილი კომპანიის მიმართ	-	(47,738)	-	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(27,323)	-	(69,660)	-
წმინდა დაქვემდებარება	**(78,080)**	**146**	**(1,664,594)**	**(844,146)**

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული კურსი	
	2022	2021	2022	2021
1 აშშ დოლარი	2.9156	3.2209	2.7020	3.0976
1 ევრო	3.0792	3.8140	2.8844	3.5040

მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის კურსის გონივრული შესაძლო შესუსტება, ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად, ყველა სხვა ვალუტასთან მიმართებაში 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იმოქმედებდა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და ასევე იმოქმედებდა მოგებაზე ან ზარალზე ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. ვალუტის მოძრაობას არ ექნებოდა პირდაპირი გავლენა სხვა სრულ შემოსავალზე ან კაპიტალზე. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება და გამორიცხავს საპროგნოზო გაყიდვების და შესყიდვების ნებისმიერ გავლენას.

'000 ლარი	მოგება ან ზარალი
31 დეკემბერი 2022	
აშშ დოლარი (10%-იანი შესუსტება)	(7,808)
ევრო (10%-იანი შესუსტება)	14

'000 ლარი	მოგება ან ზარალი
31 დეკემბერი 2021	
აშშ დოლარი (10%-იანი შესუსტება)	(166,459)
ევრო (10%-იანი შესუსტება)	(84,415)

ლარის გამყარებას ზემოთ მითითებულ ვალუტებთან მიმართებაში 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექნებოდა იგივე, მაგრამ საპირისპირო გავლენა ზემოთ მითითებულ ვალუტებზე მითითებული ოდენობებით, იმის გათვალისწინებით, რომ ყველა სხვა ცვლადი რჩება უცვლელი.

(ii) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, პირველ რიგში, მოქმედებს სესხებსა და კრედიტებზე მათი სამართლიანი ღირებულების (ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხი) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლადგანაკვეთიანი სესხი) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსასაზღვრად, თუ რამდენად უნდა იყოს ჯგუფი დამოკიდებული ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებზე. თუმცა, ახალი სესხის და კრედიტების აღების დროს გადაწყვეტილების მიღებისას ჯგუფის საწარმოების მმართველი გუნდი ხელმძღვანელობს საკუთარი მოსაზრებით სესხის მოსალოდნელი სარგებლობის პერიოდის დასრულებამდე რომელი საპროცენტო განაკვეთი უფრო მომგებიანი იქნება ჯგუფისთვის - ფიქსირებული თუ ცვალებადი.

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე დაქვემდებარება

საანგარიშგებო თარიღისთვის ჯგუფის პროცენტიანი ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის შემადგენლობა იყო შემდეგი:

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2022	2021
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
ფინანსური ვალდებულებები	(56,359)	(235,467)
	(56,359)	(235,467)

ფულადი ნაკადების მგრძნობელობის ანალიზი ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

100 საბაზისო პუნქტიანი გონივრული შესაძლო ცვლილება საპროცენტო განაკვეთებში საანგარიშგებო თარიღისთვის გაზრდიდა/(შეამცირებდა) კაპიტალს და მოგებას ან ზარალს (გადასახადების გამოკლებით) ქვემოთ წარმოდგენილი ოდენობით. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ, უცხოური ვალუტის კურსები, უცვლელი დარჩება.

	მოგება ან ზარალი	
'000 ლარი	100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	100 საბაზისო პუნქტით შემცირება
2022		
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები	(564)	564
ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა	**(564)**	**564**
2021		
ცვლადგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები	(2,355)	2,355
ფულადი ნაკადების მგრძნობელობა	**(2,355)**	**2,355**

(f) კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვის პროცესში ჯგუფის მიზანს წარმოადგენს ჯგუფის მიერ ფუნქციონირებადობის პრინციპის მიხედვით საქმიანობის გაგრძელების უნარის ხელშეწყობა, აქციონერისთვის ამონაგების და სხვა დაინტერესებული პირებისთვის სარგებლის უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე კაპიტალის ღირებულების შესამცირებლად, ოპტიმალური კაპიტალური სტრუქტურის შენარჩუნება.

ჯგუფი თავის კაპიტალის სტრუქტურას მართავს და მასში შეაქვს კორექტირებები ეკონომიკურ პირობებში ცვლილებების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტორების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლოა შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები.

სამეთვალყურეო საბჭოს პოლიტიკა მოიცავს ძლიერი კაპიტალის ბაზის შენარჩუნებას ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას ინვესტორის, კრედიტორის და ბაზრის ნდობა და შენარჩუნებულ იქნას ბიზნესის მომავალი განვითარება.

ჯგუფის ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს იყო შემდეგი:

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სულ ვალდებულებები	146,921	2,926,138
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(35,534)	(301,144)
გამოკლებული: ვადიანი ანაბრები	-	(3,254)
წმინდა ვალი	**111,387**	**2,621,740**
სულ კაპიტალი	189,067	1,591,064
ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა	**0.59**	**1.65**

წლის განმავლობაში ადგილი არ ჰქონია კაპიტალის მართვაში ჯგუფის მიდგომის ცვლილებას.

არც ფონდი და არც მისი შვილობილი კომპანიები არ არიან დაქვემდებარებული გარედან დაკისრებულ კაპიტალის მოთხოვნებს.

22. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები

სს „საქართველოს რკინიგზა“ დაარსდა 1998 წლის დეკემბერში საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანება #929-ის მიხედვით, როგორც სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმო, რომელიც საქართველოში სარკინიგზო ტრანსპორტირებას უზრუნველყოფს. სს „საქართველოს რკინიგზის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს სარკინიგზო სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა მთელი ქვეყნის მასშტაბით, ტვირთის გადაზიდვის და მგზავრთა გადაყვანის მომსახურებების უზრუნველყოფის, სარკინიგზო ინფრასტრუქტურის ტექნიკური უზრუნველყოფის და განვითარების მომსახურების და საქართველოში სარკინიგზო ხაზების მშენებლობის ჩათვლით.

2022 წლის 29 ნოემბერს, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს „საქართველოს რკინიგზაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით, რამაც მესაკუთრის შენატანის შემცირება გამოიწვია, იხილეთ შენიშვნა 17 (b).

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ დაფუძნებულია, როგორც 100%-ით სახელმწიფო მფლობელობაში არსებული საწარმო საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს 2006 წლის 21 მარტის ბრძანების საფუძველზე, საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული სამი კომპანიის საფუძველზე: სს „საქართველოს საერთაშორისო ნავთობის კორპორაცია“, სს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაცია“ და სს „თელეთის ნავთობის კომპანია“. სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს ბუნებრივი აირის იმპორტი და რეალიზაცია, გაზისა და ნავთობის მილსადენების იჯარა, ნავთობისა და გაზის ძიება და მოპოვება საქართველოს ტერიტორიაზე. 2006 წლის დეკემბერში, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ საპრეზიდენტო დადგენილება №736-ით მიენიჭა „ეროვნული ნავთობის კომპანიის“ სტატუსი და ის მოქმედებს საქართველოს სახელმწიფოს სახელით, იღებს და ყიდის მოპოვებული ნავთობის სახელმწიფოს წილს და საქართველოს ტერიტორიაზე კონტრაქტორების მიერ ნავთობისა და ბუნებრივი აირის შესახებ საქართველოს კანონის და სახელმწიფოსა და კონტრაქტორებს შორის გაფორმებული პროდუქციის წილობრივი განაწილების ხელშეკრულებების შესაბამისად წარმოებულ ბუნებრივ აირს.

2022 წლის 25 აგვისტოს, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ“ გამოაცხადა 48,148 ათასი ლარის ოდენობით დივიდენდები ფონდზე. 2022 წლის 16 დეკემბერს, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების მიხედვით, მისაღები დივიდენდები კონვერტირებული იქნა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ კაპიტალში, იხ. ასევე შენიშვნა 6.

2022 წლის 29 ნოემბერს, საქართველოს მთავრობამ შეამცირა ფონდის კაპიტალი სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაში“ მისი 100%-იანი საკუთრების წილის საქართველოს მთავრობისთვის გადაცემით, რამაც მესაკუთრის შენატანის შემცირება გამოიწვია, იხილეთ შენიშვნა 17 (b).

შპს „გარდაბნის თბოსადგური“ - 2013 წლის ოქტომბერში, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციამ“ და ფონდმა დააფუძნეს ახალი შვილობილი კომპანია შპს „გარდაბნის თბოსადგური“ 51% და 49%-იანი საკუთრების წილით, შესაბამისად. სააქციო კაპიტალი 100,000 ათასი აშშ დოლარით განისაზღვრა. შვილობილი კომპანია გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის (CCPP) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის მიზნით დაარსდა. სამშენებლო სამუშაოები 2015 წლის ივლისში დასრულდა. გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურმა შემოსავლის გამომუშავება 2015 წლის სექტემბრიდან დაიწყო.

საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 29 ნოემბრისა და 2022 წლის 7 დეკემბრის გადაწყვეტილების საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ ფონდისგან შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ დარჩენილი 49.092%-ის შესყიდვა მოეთხოვა (იხ. შენიშვნა 11). გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის წილის შესყიდვის ფასი განისაზღვრა შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ შეფასების ანგარიშის საფუძველზე, რომელიც წილების სამართლიან ღირებულებას წარმოადგენდა. 43,259 ათასი ევროს ღირებულების მქონე 49,092%-იანი წილის შეძენა, სტრუქტურირებული იყო შემდეგნაირად: 17 000 ათასი ევრო, რაც წილის 19,292%-ს შეადგენს, იქნა გადახდილი ნაღდი ანგარიშსწორებით სს „სნგკ“-ს მიერ. სს „სნგკ“-ს მიერ ფონდზე გაცემული 7,123 ათასი ევროს ოდენობით სესხი იქნა ურთიერთგადაფარული წილების 8.084%-ის ფასთან. „სხვა მოთხოვნაში“ შეტანილი დარჩენილი 19,136 ათასი ევრო, უნდა იქნეს გადახდილი სს „სნგკ“-ს მიერ, მის მიერ გარდაბნის თბოსადგურის გაყიდვისას. სხვაობა გარდაბნის თბოსადგურში ფონდის ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურებას შორის აღიარებულ იქნა „სხვა საინვესტიციო შემოსავლის“ სახით.

იმ შემთხვევაში თუ შპს „გარდაბნის თბოსადგური“ არ გაიყიდება 2023 წლის განმავლობაში, სს „სნგკ“-მ უნდა დაუბრუნოს შპს „გარდაბნის თბოსადგურში“ არსებული წილების 21.716% -ი ფონდს დაუფარავი ოდენობის დასაფარად.

სს "აეროსტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)" დაარსდა საქართველოში, 2015 წლის მარტში, სს "საპარტნიორო ფონდის", შპს "პროექტის" (ჯგუფის 100%-იანი მესაკუთრე) და შპს "Elbit Systems - Cyclone"-ის მიერ, 33.33%-იანი, 33.33%-იანი და 33.34%-იანი წილობრივი მონაწილეობით, შესაბამისად. მხარეები შეთანხმდნენ შვილობილი კომპანიის დარეგისტრირებაზე 60,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით ავტორიზებული სააქციო კაპიტალით.

აქციონერთა ხელშეკრულების თანახმად, კონკრეტული გადაწყვეტილებებისთვის საჭიროა ერთპიროვნული შეთანხმება. ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ჯგუფი აკონტროლებს შვილობილ კომპანიას, რადგან ის ექვემდებარება (აქვს უფლება) ცვალებად ამონაგებს შვილობილ კომპანიაში მისი ჩართულობიდან და მას შესწევს უნარი გავლენა იქონიოს ამგვარ ამონაგებზე, შვილობილ კომპანიაზე მისი უფლებამოსილების გამოყენების გზით. დასკვნა ეფუძნება საკუთრების წილის პროცენტულ მაჩვენებელს და შვილობილი კომპანიის აქციონერთა ხელშეკრულებაში განსაზღვრული გადაწყვეტილებების მნიშვნელობას, რომლებისთვისაც მხოლოდ ხმების უმრავლესობა მოითხოვება.

შვილობილი კომპანია შეიქმნა კომერციული (სამოქალაქო) ბაზრისთვის კომპოზიციური აერო-სტრუქტურის პროდუქტების შემუშავებაში, წარმოებაში, გაყიდვასა და მხარდაჭერაში ჩართულობის მიზნით.

სს ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ ("BLI") - 2018 წლის ივნისში, ჯგუფმა შეიძინა შპს „KMG Service Georgia"-ს 100%-იანი წილი. ამ უკანასკნელს ჰქონდა წილი სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ"-ში. სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ" დაარსდა სს „საპარტნიორო ფონდის" და „ KMG Group"-ის მიერ (წარმოდგენილი „Kazmunaygas Service LLP"-სა და შპს „KMG Service Georgia"-ს მიერ), ლიკანის კურორტზე მაღალი კლასის სასტუმროს მშენებლობის მიზნით. სასტუმრო 2015 წელს გაიხსნა. შესყიდვამდე, ჯგუფი სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალ"-ის 50%-ს ფლობდა.

23. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. ჯგუფს არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საწარმოო მოწყობილობების, ბიზნესის გამართულად მუშაობის, ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონებასთან ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშვება ჯგუფის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ ჯგუფი არ მოიპოვებს ადეკვატურ სადაზღვევო დაფარვას, იარსებებს რისკი, რომ ზარალს ან კონკრეტული აქტივების განადგურებას ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ოპერაციებზე და ფინანსურ პოზიციაზე.

(b) სასამართლო დავა

ბიზნესის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას, ფონდი დაქვემდებარებულია სარჩელებსა და საჩივრებს. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ვალდებულების მაქსიმალური ოდენობა, რაც კი შეიძლება წარმოიშვას ასეთი სამართლებრივი ქმედებების ან საჩივრების შედეგად, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, არ იქონიებს მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას ფინანსურ ან მომავალ საოპერაციო შედეგებზე.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ცვლილებები, რომლებიც ზოგჯერ გაურკვეველი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისაგან განსხვავებული ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს რაიმე დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. ამასთან, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს „ჯგუფისეული“ ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება არსებითი გავლენა მოახდინოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(d) ეკოლოგიური საკითხები

საქართველოში ეკოლოგიური რეგულაციების ძალაში შესვლა განვითარების პროცესშია და სამთავრობო უწყებების აღსრულების პოზიცია მუდმივად გადაიხედება. „ჯგუფი“ პერიოდულად აფასებს ეკოლოგიური რეგულაციების ფარგლებში მის ვალდებულებებს. ვალდებულებები განსაზღვრისთანავე აღიარდება. შეუძლებელია იმ პოტენციური ვალდებულებების შეფასება, რომლებსაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდეთ არსებულ რეგულაციებში, სამოქალაქო სამართალწარმოებაში ან კანონმდებლობაში ცვლილებების განხორციელებით, თუმცა მათ შესაძლოა არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდეთ. მოქმედი კანონმდებლობის ფარგლებში აღსრულების მოცემულ ვითარებაში, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ არ არსებობს გარემოსთვის ზიანის მიყენებასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

24. დაკავშირებული მხარეები

(a) მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი იმყოფება საქართველოს მთავრობის 100%-იან საკუთრებაში.

(b) ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

(i) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია ხელფასების და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოების კატეგორიაში.

'000 ლარი	2022	2021
ხელფასები და ბონუსები	6,178	6,734

(c) ოპერაციები მთავრობასთან დაკავშირებულ ორგანიზაციებთან

ჯგუფი აწარმოებს ყოველდღიურ ოპერაციებს რიგ საწარმოებთან, რომლებიც კონტროლდება, ერთობლივად კონტროლდება ან არის საქართველოს მთავრობის მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. ჯგუფმა აირჩია ბასს 24-ის, „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნების“ გამონაკლისის გამოყენება, რომელიც იძლევა დაკავშირებული მხარის შესახებ ინფორმაციის შემცირებული სახით წარდგენის ნებართვას, მთავრობასთან დაკავშირებულ საწარმოებთან განხორციელებულ ოპერაციებთან დაკავშირებით.

მნიშვნელოვანი ოპერაციები საქართველოს მთავრობის კონტროლის ან მისი მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ მყოფ საწარმოებთან და ამგვარი ოპერაციების ნაშთები განხილულია ქვემოთ. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ყველა სხვა შემოსავლისა და ხარჯების აგრეგირებული ოდენობები და მთავრობასთან დაკავშირებული საწარმოების დაკავშირებული ნაშთები საანგარიშგებო თარიღებისთვის არ არის არსებითი. გარიგებები აქციონერთან წარმოდგენილია შენიშვნაში 16.

(i) შემოსავალი

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2022	2021	2022	2021
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებადი საწარმოები:				
მილსადენების იჯარა (შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობა)	42,550	44,567	-	19,357
შემოსავალი გაზის გაყიდვიდან (შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობა)	13,364	-	-	
შემოსავალი ელექტროენერგიის გამომუშავებიდან (შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობა)	248,228	251,605	-	64,132
არამაკონტროლებელი წილები:				
კომპოზიტური აეროსტრუქტურის ნაწილების გაყიდვები	10,203	19,348	-	2,936

(ii) ხარჯები

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2022	2021	2022	2021
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებადი საწარმოები:				
ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირება (შეწყვეტილი საოპერაციო საქმიანობა)	9,069	9,455	-	1,511
არამაკონტროლებელი წილები:				
კომპოზიტური მატერიალები	5,075	10,787	15,255	7,127

(iii) სესხები

'000 ლარი	საპროცენტო შემოსავალი/ხარჯი		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბერს	
	2022	2021	2022	2021
სესხები და კრედიტები:				
არამაკონტროლებელი წილი	2,254	2,056	24,948	26,163

დაკავშირებული მხარეებისგან აღებული სესხების საპროცენტო განაკვეთები და დაფარვის ვადები წარმოდგენილია შენიშვნაში 17 (a).

25. შემდგომი მოვლენები

- 2023 წლის 15 მაისს, ფონდმა მისი ჯამური წილი შპს „წინანდლის მამულებში“ 42,383 ათასი ლარის ოდენობით ანაზღაურების სანაცვლოდ შპს „წინანდლის სავანეს“ მიჰყიდა.

- 2024 წლის 29 თებერვალს, შპს „საქართველოს დარგობრივი და რეგიონალური განვითარების კომპანიამ“ შეიტანა განაცხადი ლიკვიდაციაზე და პროცესი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს.

- რეორგანიზაციის შედეგად, სს „საპარტნიორო ფონდმა“ 2023 წლის სექტემბრიდან შეიცვალა სახელწოდება და გახდა სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“.

- 2023 წლის 18 იანვარს, ფონდმა გააფორმა პირობითი ხელშეკრულება სს „საქართველოს

რკინიგზასთან“, რომლის მიხედვითაც გარდაბნის თბოსადგურის აქციების 21,716%-ის გაყიდვის ფასი 19,135,694 ევროთი განისაზღვრა. გარდა ამისა, მხარეები შეთანხმდნენ, რომ თავდაპირველი ხელშეკრულების მე-2 ვარიანტის მატერიალიზების შემთხვევაში, გარდაბნის თბოსადგურის აქციების გაყიდვის ფასი უნდა იქნეს გადახდილი შემდეგნაირად:

- ვალდებულება სს „საქართველოს რკინიგზის“ მიმართ უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული გარდაბნის თბოსადგურის აქციების 21.716% -ის მიწოდებით.

- 1,492,887 ევრო იქნება გადახდილი ფონდისთვის, „გარდაბნის თბოსადგურის“ აქციების 21,716%-ის სს „საქართველოს რკინიგზისთვის“ გადაცემიდან 5 დღის განმავლობაში.

2023 წლის 31 დეკემბერს, შპს „გარდაბნის თბოსადგურის“ გაყიდვა ვერ განხორციელდა, შესაბამისად გარდაბნის თბოსადგურის აქციები (21.715%) გადაეცა სს „საპარტნიორო ფონდს“ დაუფარავი ნაშთის დაკმაყოფილების მიზნით (იხ. ასევე შენიშვნა 20 (a)) და შემდგომ, 2024 წლის 1 თებერვალს, „პირობითი ხელშეკრულების“ საფუძველზე, გარდაბნის თბოსადგურის აქციები იქნა გადაცემული სს „საქართველოს რკინიგზისთვის“ ვალდებულების დაკმაყოფილების სახით (იხ. ასევე შენიშვნა 20 (b).

26. შეფასების საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე.

27. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად გამოიყენებოდა წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან და ჯგუფის ყველა საწარმოსთან მიმართებაში.

(a) კონსოლიდაციის საფუძველი

(i) საწარმოთა გაერთიანება

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შესყიდვის თარიღისთვის, რომელიც წარმოადგენს თარიღს როდესაც კონტროლი გადაეცემა ჯგუფს, შესყიდვის მეთოდის გამოყენებით.

ჯგუფი აფასებს გუდვილს შესყიდვის თარიღისთვის შემდეგნაირად:

- გადაცემული ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულება; დამატებული
- შეძენილ საწარმოში ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილების აღიარებული ოდენობა; დამატებული
- თუ საწარმოთა გაერთიანება მიიღწევა ეტაპობრივად, შეძენილ საწარმოში ადრე არსებული კაპიტალის წილის სამართლიანი ღირებულება; გამოკლებული
- შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების წმინდა აღიარებული ოდენობა (როგორც წესი, სამართლიანი ღირებულება).

როდესაც ნამეტი უარყოფითია, ხელსაყრელი შესყიდვიდან მიღებული ამონაგები დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

გადაცემული ანაზღაურება არ მოიცავს ადრე არსებული ურთიერთობების დაკმაყოფილებასთან

დაკავშირებულ ოდენობებს. მსგავსი ოდენობები როგორც წესი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

გარიგების ხარჯები, სესხის გამოშვებასთან და კაპიტალის ფასიან ქაღალდებთან დაკავშირებული ხარჯების გარდა, რომელსაც ჯგუფი გასწევს საწარმოთა შერწყმასთან დაკავშირებით - აღიარდება ხარჯად მათი გაწევისთანავე.

ნებისმიერი პირობითი ანაზღაურების ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით შესყიდვის თარიღისთვის. თუ პირობითი ანაზღაურება კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით, მისი გადაფასება არ ხდება და ანგარიშსწორება აღირიცხება კაპიტალის ფარგლებში. სხვა შემთხვევაში, პირობითი ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულების შემდგომი ცვლილებები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ii) არამაკონტროლებელი წილები

არამაკონტროლებელი წილები ფასდება შეძენილი საწარმოს იდენტიფიცირებადი წმინდა აქტივების წილის პროპორციულად, შესყიდვის თარიღისთვის.

შვილობილ კომპანიაში ჯგუფის წილის ცვლილება, რომელიც არ იწვევს კონტროლის დაკარგვას, აღირიცხება კაპიტალის ოპერაციების სახით.

(iii) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ კონტროლირებულ საწარმოებს. ჯგუფი აკონტროლებს საწარმოს, როდესაც ის ექვემდებარება ან როდესაც მას აქვს უფლება ცვლად ამონაგებზე საწარმოში მისი ჩართულობიდან და როდესაც მას შესწევს უნარი იმოქმედოს ამგვარ ამონაგებზე საწარმოში მისი უფლებამოსილების გამოყენებით. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგება ჩართულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, კონტროლის დაწყების მომენტიდან მისი შეწყვეტის მომენტამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკები შეიცვალა, როდესაც საჭირო გახდა მათი ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკებზე მორგება. შვილობილ კომპანიაში არამაკონტროლებელ წილთან დაკავშირებული ზარალი გადანაწილდება არამაკონტროლებელ წილებზე, მაშინაც კი თუ ამგვარი მოქმედება იწვევს არამაკონტროლებელი წილის დეფიციტურ ნაშთს.

(iv) შესყიდვები საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოებისგან

ჯგუფის მაკონტროლებელი აქციონერის კონტროლის ქვეშ მყოფ საწარმოებში წილების გადაცემიდან წარმოშობილი საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება, ჯგუფის მიერ კონტროლის მოპოვების თარიღიდან. შეძენილი აქტივები და ვალდებულებები აღიარდება მათი საბალანსო ღირებულებით, რომელიც აღიარებულია შეძენილი საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებაში. შეძენილი საწარმოების კაპიტალები ჯგუფის კაპიტალზე არის დამატებული. შესყიდვამდე წილების გადაფასება არ ხდება. შესყიდვისთვის გადახდილი ნებისმიერი ფულადი სახსრები პირდაპირ კაპიტალში აღიარდება.

(v) კონტროლის დაკარგვა

კონტროლის დაკარგვისას, ჯგუფი წყვეტს შვილობილი კომპანიის აქტივების და ვალდებულებების აღიარებას, ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილების და შვილობილ კომპანიასთან დაკავშირებული კაპიტალის სხვა კომპონენტების აღიარებას. კონტროლის დაკარგვის შედეგად წარმოშობილი ნებისმიერი ნამეტი ან დეფიციტი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. თუ ჯგუფი ინარჩუნებს რაიმე წილს წინა შვილობილ კომპანიაში, მაშინ მსგავსი წილი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით კონტროლის დაკარგვის თარიღისთვის. შემდგომ, იგი აღირიცხება როგორც "ინვესტიცია მეკავშირე საწარმოში" ან "გასაყიდად ხელმისაწვდომი ფინანსური აქტივი" - შენარჩუნებული გავლენის დონის მიხედვით.

(vi) ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში და ერთობლივ საწარმოებში (კაპიტალ-მეთოდით

აღრიცხული ინვესტიციები)

ჯგუფის წილები ინვესტიციებში მეკავშირე საწარმოებში მოიცავს წილებს მეკავშირე საწარმოებში და ერთობლივ საწარმოებში.

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენს საწარმოებს, რომლებშიც ჯგუფს აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა, მაგრამ არ ახორციელებს კონტროლს ან ერთობლივ კონტროლს ფინანსურ და საოპერაციო პოლიტიკებზე. მნიშვნელოვანი გავლენა არსებობს, როდესაც ჯგუფი ფლობს 20%-დან 50%-მდე ხმის უფლებას სხვა საწარმოში. ერთობლივი საწარმო არის გარიგება, რომელშიც ჯგუფს აქვს ერთობლივი კონტროლი, რომლის თანახმადაც ჯგუფს აქვს უფლებები გარიგების წმინდა აქტივებზე და არა უფლებები მის აქტივებზე და ვალდებულებები მისი ვალდებულებებისთვის.

მეკავშირე საწარმოებსა და ერთობლივ საწარმოებში წილები აღირიცხება კაპიტალის მეთოდის გამოყენებით და ისინი თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით ან ინვესტირებული საწარმოს ჯგუფის კუთვნილი წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულებით, რომელიც აღიარებულია მეკავშირე საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი შეძენის თარიღისთვის, თუ ამგვარი შეძენა მომდინარეობს საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოდან. ინვესტიციის თვითღირებულება მოიცავს გარიგების ღირებულებას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფის წილს მეკავშირე საწარმოების მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში, ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკებთან მორგების მიზნით კორექტირებების განხორციელების შემდეგ, იმ თარიღიდან, როდესაც იწყება მნიშვნელოვანი გავლენა ან საერთო კონტროლი, ამ უკანასკნელის დასრულებამდე.

როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი აჭარბებს მის წილს წილობრივი მეთოდით აღრიცხულ საწარმოებში, აღნიშნული წილის საბალანსო ღირებულება, ნებისმიერი გრძელვადიანი ინვესტიციების ჩათვლით, შემცირებულია ნულამდე, და შემდგომი ზარალის აღიარება წყდება, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც ჯგუფს აქვს ვალდებულება ან აქვს განხორციელებული გადახდები ინვესტიციის ობიექტის სახელით.

(vii) ერთობლივი ოპერაციები

ერთობლივი ოპერაცია წარმოადგენს თითოეული საწარმოს მიერ განხორციელებულ შეთანხმებას, ერთობლივი ოპერაციების განსახორციელებლად მისი საკუთარი აქტივების გამოყენებით. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს აქტივებს, რომლებსაც აკონტროლებს ჯგუფი და ვალდებულებებს, რომლებსაც ის კისრულობს ერთობლივი საქმიანობის განხორციელების პროცესში, ასევე ხარჯებს, რომლებსაც გასწევს ჯგუფი და მისი შემოსავლის წილს, რომელსაც ის ერთობლივი ოპერაციიდან მიიღებს.

(viii) კონსოლიდაციისას ელიმინირებული ოპერაციები

შიდა-ჯგუფური ნაშთები და ტრანზაქციები, ასევე შიდა-ჯგუფური ოპერაციებისას წარმოქმნილი ნებისმიერი არა-რეალიზებული შემოსავალი და ხარჯები არის ელიმინირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას. არარეალიზებული ამონაგები, რომელიც წარმოიშვება ინვესტიციებიდან წილობრივი მეთოდით აღრიცხულ საწარმოებში, ელიმინირდება ინვესტიციის საპირწონედ ინვესტირებულ საწარმოში ჯგუფის წილის შესაბამისად. არარეალიზებული ზარალები ელიმინირდება იგივენაირად როგორც არარეალიზებული ამონაგები, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ არ არსებობს გაუფასურების მტკიცებულება.

(b) შეწყვეტილი ოპერაციები

შეწყვეტილი ოპერაცია ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობის ნაწილს წარმოადგენს, რომლის ოპერაციები და ფულადი ნაკადები შეიძლება მკაფიოდ იყოს გამორჩეული ჯგუფის დანარჩენი საქმიანობისგან და რომელიც:

- წარმოადგენს ბიზნესის ინდივიდუალურ ძირითად ხაზს ან ოპერაციების გეოგრაფიულ არეალს;
- წარმოადგენს ბიზნესის ინდივიდუალური ძირითადი ხაზის ან ოპერაციების გეოგრაფიული არეალის გასვლის ერთიანი კოორდინირებული გეგმის ნაწილს; ან
- არის შვილობილი კომპანია, რომელიც შეძენილია მხოლოდ გადაყიდვის მიზნებისთვის.

შეწყვეტილი ოპერაციის სახით კლასიფიკაცია ხდება გასვლისას ან როდესაც ოპერაცია აკმაყოფილებს გასაყიდად ფლობილის კატეგორიაში კლასიფიცირებულის კრიტერიუმებს (თუ ამ უკანასკნელს უფრო ადრე ჰქონდა ადგილი).

როდესაც ოპერაცია შეწყვეტილი ოპერაციის სახით არის კლასიფიცირებული, შესადარისი მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება არის ხელახლა წარმოდგენილი, იმგვარად თითქოს ოპერაცია იყო შეწყვეტილი შესადარისი პერიოდის დასაწყისიდანვე.

(c) შემოსავალი

ინფორმაცია ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკებზე რომლებიც მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებს უკავშირდება წარმოდგენილია შენიშვნაში 7.

(i) მილსადენების იჯარა

საოპერაციო იჯარა:

ჯგუფი იჯარით გასცემს გაზის მილსადენებს და მათთან დაკავშირებულ ინფრასტრუქტურას შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიაზე". საიჯარო ხელშეკრულება არის არა-გაუქმებადი და ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრამდე.

გაზის მილსადენების იჯარებიდან მიღებული შემოსავალი, რომელიც წარმოადგენს ფიქსირებულ საიჯარო გადასახადს, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ყოველთვიურად.

(ii) ნავთობის ტრანსპორტირება

ნავთობის ტრანსპორტირების საფასური მოიცავს ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებით მიღებულ პირობით ქირას. შემოსავალი აღიარდება მილსადენებით გადაცემული ნავთობის მოცულობის მიხედვით, ხელშეკრულებით ბარელ ნავთობზე დადგენილი განაკვეთის საფუძველზე.

(d) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

ჯგუფის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანაბრებზე და სასესხო მოთხოვნებზე;
- დისკონტის პოზიციის დახურვა ფინანსური იჯარის მოთხოვნაზე;
- დისკონტის პოზიციის დახურვა რესტრუქტურიზებულ მოთხოვნაზე;
- პრემია ნაადრევ დაფარვაზე;
- კლიენტების მხრიდან გადახდების დაგვიანებისთვის დარიცხული ჯარიმები;
- საპროცენტო ხარჯი ფინანსურ ვალდებულებებზე;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსავალი ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა ან ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავლების და ხარჯების გაანგარიშებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი ანგარიშდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უბრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს.

ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არ უკავშირდება განსაკუთრებული აქტივების შესყიდვას, მშენებლობას ან წარმოებას, აღიარებულია მოგებასა ან ზარალში ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი წარმოდგენილია წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, რაც დამოკიდებულია იმ ფაქტზე, წარმოდგენილია თუ არა უცხოური ვალუტის მოძრაობა წმინდა მოგების ან წმინდა ზარალის პოზიციაში.

(e) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია ლარში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება კომპანიის სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე ფასდება, კონვერტირდება სამუშაო ვალუტაში სამართლიანი ღირებულების დადგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი ერთეულები, რომლებიც ფასდება პირვანდელი ღირებულებით, კონვერტირდება გარიგების განხორციელების თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(f) დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმების ფარგლებში, თუ ჯგუფს ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(g) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს. მიმდინარე გადასახადი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და მოქმედებს საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორიც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა მოგვიანებით.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან იმ პერიოდისა რომლისთვის არის გადახდილი დივიდენდები. დივიდენდების განაწილებაზე საგადასახადო ვალდებულების თანხა ანგარიშდება, როგორც წმინდა განაწილებული თანხის 15/85.

გამოცხადებულ და გადახდილ დივიდენდებზე საგადასახადო ვალდებულების ურთიერთგადაფარვა ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მოგების გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს მოგების გადასახადის იმ კონკრეტულ ოპერაციებზე დარიცხვას, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვრულ მოცულობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯები. ჯგუფი ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებში და გადასახადს ამგვარ ერთეულებზე აღრიცხავს როგორც გადასახადებს, მოგების გადასახადის გარდა.

(h) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგის თვითღირებულება ძირითადად განისაზღვრება „პირველი შემოსავალში, პირველი გასავალში“ („FIFO“) მეთოდის პრინციპის მიხედვით და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებასა და გადამუშავებაზე და სხვა დანახარჯებს, რომელიც აუცილებელია მარაგების მოცემულ

ადგილსა და მოცემულ მდგომარებაში მოსაყვანად. წარმოებული მარაგების და დაუსრულებელი წარმოების შემთხვევაში, თვითღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს ჩვეულებრივი სამუშაო სიმძლავრის საფუძველზე.

საქმიანობის ჩვეულებრივად მიმდინარეობის პირობებში, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ გაყიდვის ფასს, გამოკლებული სავარაუდო დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(i) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ფასდება, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.
თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზირდება ძირითადი საშუალებების ღირებულების ნაწილის სახით.

როდესაც ძირითადი საშუალების ნაწილებს განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხებიან ცალ-ცალკე, როგორც ძირითადი საშუალებების ცალკეული ერთეულები (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალების ერთეულის გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი განისაზღვრება ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობისა და მისი საბალანსო ღირებულების შედარებით და აღიარდება წმინდა სახით მოგებაში ან ზარალში სხვა შემოსავლის ან სხვა ხარჯების ფარგლებში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების კომპონენტების გამოცვლის ხარჯი აღიარდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ სავარაუდო იქნება, რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში შემოედინება, და მისი ღირებულება შესაძლებელია სანდოდ იქნას შეფასებული. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ტექნიკური მხარდაჭერის და შეკეთების ხარჯები აღიარდება შემდეგნაირად:

- მოძრავი შემადგენლობა:

– მიმდინარე ტექნიკური მომსახურების ხარჯები აღჭურვილობის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში (შეკეთება და გამოუყენებელი ან დაკარგული ნაწილების ჩანაცვლება) აღიარდება, როგორც საოპერაციო ხარჯები მოგებაში ან ზარალში, მათი გაწევისთანავე.
– მრავალწლიანი კაპიტალური რემონტის პროგრამების ფარგლებში გაწეული ხარჯები კაპიტალიზდება, როგორც ცალკე კაპიტალური რემონტის კომპონენტი და ცვეთა ერიცხება ძირითადი აქტივისგან განცალკევებით;
– აქტივის სასიცოცხლო ვადის ბოლოს განხორციელებული კაპიტალური რემონტი, განახლებებთან ერთად, კაპიტალიზდება მაშინ, როდესაც ახანგრძლივებს შესაბამისი აქტივის სასარგებლო

მომსახურების ვადას.

- ფიქსირებული შემადგენლობა:

– მიმდინარე ტექნიკური მომსახურების და შეკეთების ხარჯები (ტექდათვალიერება, ტექნიკური მომსახურების ხელშეკრულებები და ა.შ.) აღიარდება მოგებასა ან ზარალში როგორც საოპერაციო ხარჯი, მათი გაწევისთანავე;
– შრომის, მასალების და სხვა ხარჯები (ლიანდაგების, განძელების და ბალასტების დაგებასთან დაკავშირებული ხარჯები) მრავალწლიანი სამშენებლო ან ინფრასტრუქტურული მხარდაჭერის პროგრამების ფარგლებში კაპიტალიზდება თითოეული განხილული კომპონენტის ნაწილობრივ ან მთლიანად ჩანაცვლებით;
– ინფრასტრუქტურულ გაუმჯობესებებთან დაკავშირებული ხარჯები კაპიტალიზდება იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ის აუმჯობესებს აქტივის სამუშაო შესაძლებლობას (გადაადგილების სამუშაო სიჩქარე).

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზა მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ან ორგანიზაციის შიგნით შექმნილი აქტივებისთვის, იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი დასრულდება და გამოსაყენებლად მზად იქნება. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ნიმუშს. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ მომსახურების ვადას შორის უმცირესით, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც გონივრულად მოსალოდნელია, რომ ჯგუფი იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მნიშვნელოვანი, ძირითადი საშუალებების ერთეულების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები, მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

• შენობა-ნაგებობები	15-50 წელი;
• სარკინიგზო ინფრასტრუქტურა	13-25 წელი;
• გაზის და ნავთობის მილსადენები	30-35 წელი;
• ნავთობის ჭაბურღილები	4-9 წელი;
• ელექტროენერგიის მწარმოებელი ერთეული	25 წელი;
• სატრანსპორტო საშუალებები, მანქანა-დანადგარები და სხვა	1-25 წელი.

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(j) საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება წარმოადგენს ქონებას, რომლის ფლობაც ხდება საიჯარო შემოსავლის, ღირებულების ზრდის ან ორივეს მისაღებად, და არა საქმიანობის ჩვეულებრივი მიმდინარეობის პროცესში გაყიდვის განხორციელების, წარმოებაში გამოყენების ან საქონლის და მომსახურებების მიწოდების, ან სხვა ადმინისტრაციული მიზნებისთვის.

აღიარება და შეფასება

საინვესტიციო ქონება ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. მიწა ფასდება თვითღირებულებით, გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას.

თუ საინვესტიციო ქონების ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება საინვესტიციო ქონების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი სარგებელი ან ზარალი (გამოთვლილი როგორც სხვაობა გაყიდვიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობასა და ერთეულის საბალანსო ღირებულებას შორის) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

შემდგომი დანახარჯები

საინვესტიციო ქონების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაზე, თუ სავარაუდოა, რომ იგი უზრუნველყოფს კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლას ჯგუფში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. საინვესტიციო ქონების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ცვეთა

ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებიდან, რომელსაც გამოკლებული აქვს მისი ნარჩენი ღირებულება. ფასდება ინდივიდუალური აქტივების მნიშვნელოვანი კომპონენტები და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განცალკევებით ხორციელდება.

ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საინვესტიციო ქონების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(k) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

ჯგუფი სავაჭრო მოთხოვნებს და სასესხო ფასიან ქაღალდებს თავდაპირველად აღიარებს მათი წარმოშობის თარიღისთვის. ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც ჯგუფი ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა არსებითი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება, თავდაპირველად შეფასებულია სამართლიან ღირებულებას დამატებული (არა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ერთეულისთვის) მის შეძენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

(ii) კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე, როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ ჯგუფი არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობებს და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიზნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფს აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. ეს არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ეს ვრცელდება ყველა წარმოებულ ფინანსურ აქტივზე. თავდაპირველი აღიარებისას, ჯგუფს შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოფხვრის, ამ მნიშვნელოვნად ამცირებს საანგარიშგებო შეუსაბამობებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები, სასესხო მოთხოვნები და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები კლასიფიცირდება ისევე, როგორც აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ფულადი სახსრების ნაშთებს, ვადიან ანაბრებს და მაღალ-ლიკვიდურ ინვესტიციებს, რომელთა დაფარვის ვადა არის სამი თვე ან ნაკლები შეძენის თარიღიდან. მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი არა-არსებითია. ვადიანი ანაბარი წარმოადგენს ვადიან ანაბრებს ბანკებში 3 თვეზე მეტი დაფარვის ვადით შეძენის თარიღიდან, მაგრამ რომლისთვისაც ჯგუფს აქვს ცალმხრივი უფლება, რომ გამოიტანოს თანხები რამდენიმე დღის განმავლობაში შეტყობინების გაგზავნიდან მნიშვნელოვანი ჯარიმების გადახდის ან პროცენტის დაკარგვის გარეშე.

აღნიშნული ფინანსური აქტივები შემდგომში ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღიარებდა მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის კლასიფიცირდება როგორც სავაჭროდ ფლობილი, წარმოებულია ან გამიზნულია ესეთად თავდაპირველი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა ამონაგებით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარებდა მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, ჯგუფმა უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

ჯგუფი ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. ჯგუფი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს ჯგუფი ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

ჯგუფი ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;

- ცვლილებები ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს შეუსაბამობას „მხოლოდ ძირი თანხისა და პროცენტის დაფარვის“ კრიტერიუმთან (კონვერტაციის პირობის დამატება).

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი ან მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც იცვლება მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება შეცვლილი ფინანსური ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულპირობებიან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგალითად, ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთებში ინიცირებული ბანკების მიერ, ეროვნული ბანკის ძირითადი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო, თუ სესხის ხელშეკრულების პირობები აძლევს ბანკებს ამის უფლებას და „ჯგუფს“ აქვს უფლება დაეთანხმოს გადახედილ საპროცენტო განაკვეთს ან დააბრუნოს სესხი ჯარიმების გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, ჯგუფი ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

ჯგუფი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. ჯგუფი ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული

თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ შემოსულობასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც ჯგუფი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და ჯგუფი არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

ჯგუფი დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. ჯგუფი ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როცა მისი პირობები მოდიფიცირებულია და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად იცვლება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(v) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ჯგუფს აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

(l) კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით. დამატებითი ხარჯები პირდაპირ უკავშირდება ჩვეულებრივი აქციების და აქციის ოფციონების გამოშვებას და აღიარდება როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო გავლენის გამოკლებით.

მეკავშირე საწარმოებში და შვილობილ საწარმოებში (რომლებიც ქმნიან ბიზნესს) წილების შენატანის გარდა, მესაკუთრეების არაფულადი შენატანების აღიარება ხდება შეტანილი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით, შენატანის განხორციელების თარიღისთვის.

არაფულადი განაწილებების აღიარება ხდება განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებით, თუ ამგვარი განაწილებები სცდება ფასიკ 17-ის (არაფულადი აქტივების განაწილება მესაკუთრეებზე) გამოყენების ფარგლებს.

(m) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ჯგუფი აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე:

ჯგუფი აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით, შემდეგი შემთხვევების გარდა როდესაც აღირიცხება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას, ჯგუფი ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი ზედმეტი ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, ჯგუფის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს, როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

ჯგუფი ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს ჯგუფის მიმართ, ჯგუფის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტია ვადაგადაცილებული.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისაგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც ჯგუფი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის ალბათობაზე დაფუძნებული სავარაუდო საკრედიტო ზარალი. საკრედიტო ზარალი ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა საწარმოდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირდება ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, ჯგუფი აფასებს არის თუ არა ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები გაუფასურებული საკრედიტო რისკით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- ჯგუფის მიერ სესხის ან წინასწარ გადახდილი თანხების რესტრუქტურიზაცია იმ პირობებით, რომლებსაც ჯგუფი სხვა შემთხვევებში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ზარალის რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, აკლდება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია, როდესაც ჯგუფს აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. ჯგუფი აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას ჯგუფის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(ii) არაფინანსური აქტივები

ჯგუფის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების გარდა) განიხილება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოდინებებისგან.

ჯგუფის კორპორატიული აქტივები არ ქმნიან ცალკეულ ფულადი ნაკადების შემოდინებებს და გამოიყენებიან ერთზე მეტი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები განაწილებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე გონივრულ და თანმიმდევრულ საფუძველზე და მოწმდება გაუფასურებაზე იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შემოწმების ნაწილის სახით, რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები სავარაუდო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე (გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით), რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება, თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის მოსალოდნელ ანაზღაურებად ღირებულებას.

გაუფასურების ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულში (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფში) შემავალი აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის, ნებისმიერ მინიშნებაზე იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგენა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგენილია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას, რაც იქნებოდა განსაზღვრული (ცვეთის ან ამორტიზაციის გამოკლებით) გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(n) დივიდენდები

დივიდენდები ჩვეულებრივ აქციებზე აისახება გაუნაწილებელი მოგების განაწილების სახით, მათი გამოცხადების პერიოდში.

(o) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება, როცა ჯგუფს აქვს სანდოდ შეფასებადი, სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დაფარვას დასჭირდება ეკონომიკური სარგებლის გადინება. ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების გადასახადებამდე არსებული განაკვეთით დისკონტირებით, რაც ასახავს ფულის დროით ღირებულების და, ვალდებულებისთვის დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(p) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, ჯგუფი განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, ჯგუფი ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

(i) როგორც მოიჯარე

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს არ აქვს არსებითი საიჯარო ხელშეკრულებები, რომლებშიც ის მოქმედებს როგორც მოიჯარე. ჯგუფმა აირჩია არ აღიაროს აქტივები გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებები მოკლევადიანი იჯარებისთვის. ჯგუფი აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს ხარჯის სახით წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის ვადის მანძილზე.

(ii) როგორც მეიჯარე

საიჯარო კომპონენტის შემცველი ხელშეკრულების დადების ან მისი ცვლილების დროს, ჯგუფი ხელშეკრულებაში მოცემულ ანაზღაურებას თითოეულ საიჯარო კომპონენტზე ანაწილებს, მათი შესაბამისი, განცალკევებული ფასის მიხედვით.

როდესაც ჯგუფი მეიჯარეს სახით მოქმედებს, ის იჯარის დაწყებისას განსაზღვრავს იჯარა ფინანსურ იჯარას წარმოადგენს თუ საოპერაციო იჯარას.

თითოეული იჯარის კლასიფიკაციისთვის, ჯგუფი ახორციელებს ზოგად შეფასებას იმისა გადასცემს თუ არა იჯარა შესაბამისი აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და ანაზღაურებას. თუ კი, მაშინ იჯარა ფინანსური იჯარის სახით კლასიფიცირდებოდა; თუ არა, მაშინ საოპერაციო იჯარის სახით. აღნიშნული შეფასების ნაწილის სახით, ჯგუფმა გაითვალისწინა გარკვეული მაჩვენებლები, მაგალითად იყო თუ არა იჯარა აქტივის ეკონომიკური სასიცოცხლო ვადის ძირითადი ნაწილისთვის.

თუ გარიგება შეიცავს საიჯარო და არა-საიჯარო კომპონენტებს, მაშინ ჯგუფი ხელშეკრულებაში მოცემული ანაზღაურების გასანაწილებლად იყენებს ფასს 15-ს.

ჯგუფი იჯარაში წმინდა ინვესტიციაზე იყენებს ფასს 9-ის აღიარების შეწყვეტის და გაუფასურების მოთხოვნებს. ჯგუფი შემდგომ რეგულარულად მიმოიხილავს იჯარაში მთლიანი ინვესტიციის გამოთვლაში გამოყენებულ სავარაუდო არა-გარანტირებულ ნარჩენ ღირებულებებს.

(q) ძიებისა და შეფასების აქტივები

ძიებისა და შეფასების საქმიანობა მოიცავს წიაღისეულის მოძიებას, ტექნიკური მიზანშეწონილობის დადგენას და მოძიებული რესურსის კომერციული მიზანშეწონილობის შეფასებას.

ძიებისა და შეფასების საქმიანობა მოიცავს:

- ისტორიული საძიებო მონაცემების კვლევა და ანალიზი;
- საძიებო მონაცემების შეგროვება გეოფიზიკური კვლევების საშუალებით;
- საძიებო ბურღვა და სინჯის აღება;
- წიაღისეულის მოცულობისა და ხარისხის განსაზღვრა და შემოწმება; ტრანსპორტირებისა და ინფრასტრუქტურის მოთხოვნების კვლევა;
- საბაზრო და საფინანსო კვლევების ჩატარება.

ზემოაღნიშნულ ძიებისა და შეფასების საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯები ძებნა-ძიებისა და შეფასების აქტივების სახით კაპიტალიზირდება.

ძიებისა და შეფასების აქტივები მოწმდება გაუფასურებაზე მაშინ, როდესაც ისინი რეკლასიფიცირებულია განვითარების მატერიალურ და არამატერიალურ აქტივებად, ან როდესაც ფაქტები და გარემოებები გაუფასურებაზე მიანიშნებს. გაუფასურების ზარალი აღიარდება იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ძებნა-ძიებისა და შეფასების აქტივების საბალანსო ღირებულება მათ ანაზღაურებად ღირებულებას აღემატება. ანაზღაურებადი ღირებულება არის ძიებისა და შეფასების აქტივების გამოყენებით ღირებულებასა და მათ სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გაუფასურების შეფასების მიზნით, ტესტირებას დაქვემდებარებული ძებნა-ძიებისა და შეფასების აქტივები ჯგუფდება იმ საწარმოო ველების ფულადი სახსრების მწარმოებელ ერთეულებთან, რომლებიც იგივე გეოგრაფიულ რეგიონში მდებარეობს.

28. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები, რომლებიც 2022 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა ჯგუფს ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი შესწორებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას ფონდის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- *ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).*
- *სააღრიცხვო პოლიტიკების განმარტებითი შენიშვნები (ბასს 1-ის და ფასს სტანდარტების პრაქტიკის დებულება 2-ის შესწორებები)*
- *სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (ბასს 8-ის შესწორებები).*

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი“
კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიში
2022 წელი

ზოგადი ინფორმაცია ფონდის შესახებ

სს „საქართველოს განვითარების ფონდი" (შემდგომში „ფონდი) არის სახელმწიფო საინვესტიციო კომპანია. ის ფუნქციონირებს 2011 წელს დაფუძნებული სს „საპარტნიორო ფონდის“ ბაზაზე, რომელიც ამ სახელწოდებით ფონდის რეფორმირებამდე, 2023 წლის სექტემბრამდე ფუნქციონირებდა.

თავდაპირველად სს „საპარტნიორო ფონდი" შეიქმნა სატრანსპორტო, ენერგეტიკისა და ინფრასტრუქტურის სფეროში არსებული მსხვილი სახელმწიფო საწარმოების კონსოლიდაციის ბაზაზე. კერძოდ, ფონდის კაპიტალის ფორმირება მოხდა შემდეგი სახელმწიფო საწარმოების კონსოლიდაციის საფუძველზე:

- სს „საქართველოს რკინიგზა“ - აქციების 100%
- სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ - აქციების 100%
- სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ - აქციების 100%
- სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ - აქციების 100%
- სს „თელასი“ - სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული აქციების 24.52902%

„საქართველოს განვითარების ფონდის“, ყოფილი „საპარტნიორო ფონდის“ რეფორმა განხორციელდა ეტაპობრივად, რის შედეგადაც ზემოაღნიშნული სახელმწიფო საწარმოები, გარდა სს „თელასისა“, გადაეცა სახელმწიფოს პირდაპირ საკუთრებაში. კერძოდ, 2020 წლის აპრილში, სს „ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის“ აქციების 100% და სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ აქციათა 100% გადაეცა სახელმწიფოს, 2020 წლის სექტემბერში კი სს „თელასის“ აქციების 24.52902% საჯარო აუქციონის მეშვეობით გასხვისდა ადგილობრივ კომპანიაზე. 2022 წლის დეკემბერში სს „საქართველოს რკინიგზის“ აქციების 100% და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ აქციების 100% გადაეცა სახელმწიფოს, ხოლო შპს „გარდაბნის თბოსადგურში“ ფონდის კუთვნილი 49.092% წილი გასხვისდა სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციაზე“.

2023 წლის განმავლობაში ფონდის კანონში შევიდა ცვლილება , დამტკიცდა ახალი წესდება და სხვა მარეგულირებელი დოკუმენტები. 2023 წლის 10 სექტემბრიდან ფონდმა ახალი საინვესტიციო მანდატით განაგრძო საქმიანობა. აღნიშნული რეფორმის მიზანი იყო, რომ ფონდი მეტად დამოუკიდებელი და ფინანსურად მდგრადი გამხდარიყო თავის საქმიანობაში.

ფონდი არის სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებული სააქციო საზოგადოება და იმართება სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს მიერ. სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა, დირექტორთა საბჭოს საქმიანობაზე მეთვალყურეობის გაწევაა, რაც ძირითადად მოიცავს აღმასრულებელი დირექტორისა და დირექტორთა საბჭოს წევრების დანიშვნა და გათავისუფლებას, წლიური ანგარიშებისა და დირექტორთა საბჭოს წინადადებების განხილვას, მოგების განაწილებასთან დაკავშირებულ საკითხებსა და კომპანიის წლიური ბიუჯეტის და კორპორატიული ხედვისა და სტრატეგიის დამტკიცებას.

სამეთვალყურეო საბჭომ, წესდებით გათვალისწინებული ნორმით, დააარსა აუდიტის კომიტეტი, რომელიც თავის დასკვნებსა და რეკომენდაციებს წარუდგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს.

სამეთვალყურეო საბჭო შედგება ხუთი წევრისგან მათი დანიშვნა და გათავისუფლება, დაკავებული პოზიციიდან, შეუძლია აქციონერს. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა ხდება სამი წლის ვადით.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები:

დავით საგანელიძე
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე | 2023 წლიდან

მერაბ კაკულია
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე | 2023 წლიდან

ავთანდილ სილაგაძე
სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი / აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე | 2023 წლიდან

ნანა ადეიშვილი
სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი / აუდიტის კომიტეტის წევრი | 2023 წლიდან

ვაზილ ჰუდაკი
სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი / აუდიტის კომიტეტის წევრი | 2023 წლიდან

დირექტორთა საბჭო არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია კომპანიის ყოველდღიურ მართვაზე (გარდა იმ ფუნქციებისა, რომლებიც აქციონერისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პრეროგატივას წარმოადგენს). დირექტორთა საბჭო შედგება აღმასრულებელი დირექტორისა და მისი მოადგილისგან. დირექტორთა საბჭოს წევრების დანიშვნისა და გათავისუფლების უფლება აქვს სამეთვალყურეო საბჭოს, ამასთან აღმასრულებელი დირექტორის და მისი მოადგილის დანიშვნა/განთავისუფლება ასევე თანხმდება აქციონერთან.

დირექტორთა საბჭოს წევრები

ბესიკ ბუგიანიშვილი
აღმასრულებელი დირექტორი / დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე | 2023 წლიდან

ვახტანგ ჯორბენაძე
აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე / დირექტორთა საბჭოს წევრი | 2023 წლიდან

ფონდისათვის არსებობს სპეციალური კანონი, რომელიც განსაზღვრავს მის მიზნებს, დაფინანსების პრინციპებს და წყაროებს, პროექტებში მონაწილეობის ფორმებს, კორპორატიულ მმართველობას და ანგარიშგებას.

ფონდი ფინანსურ პარტნიორობას უწევს კერძო ინვესტორებს, რაც საშუალო და გრძელვადიან თანადაფინანსებაში გამოისახება. იგი პასიური პარტნიორის როლში იღებს მონაწილეობას როგორც ე.წ. Greenfield (ახალი ბიზნეს ინიციატივები), ისე ე.წ. Brownfield პროექტებში (ინვესტიცია არსებულ ბიზნესში), წინასწარ განსაზღვრული გასვლის სტრატეგიით.

ფონდის საინვესტიციო სტრატეგიის მთავარი ამოცანებია:

1. ეკონომიკის დივერსიფიკაციის ხელშეწყობა და მისი ტრადიციულ სექტორებზე დამოკიდებულების შემცირება;
2. პრიორიტეტულ სექტორებში ადგილობრივი და პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა;
3. კერძო სექტორის საწარმოთა გლობალურ ღირებულებათა ჯაჭვებში ჩართვა;
4. საქართველოს რეგიონებში ინდუსტრიული კლასტერების განვითარების მხარდაჭერა.

ფონდის ფინანსური ინსტრუმენტები ემსახურება საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე გრძელვადიანი სარისკო (risk capital) და ზრდის კაპიტალის (growth capital) რესურსზე ხელმისაწვდომობის ზრდას. საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით შეზღუდულია წვდომა მსგავსი ტიპის ფინანსურ რესურსზე და სწორედ ამ ჩავარდნის შევსებას გეგმავს ფონდი ქვემოთ ჩამოთვლილი ფინანსური ინსტრუმენტების საშუალებით.

საინვესტიციო პროექტებში მონაწილებას ფონდი ახორციელებს შემდეგი ფინანსური ინსტრუმენტების საშუალებით:

- კაპიტალში მონაწილეობა;
- მეზანინ დაფინანსება;
- სუბორდინირებული სესხი;
- სინდიცირებული სესხი;
- უპირატესი სესხი და
- გარანტია.

თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტი მორგებულია კონკრეტულ მიზანზე, როგორიცაა საბრუნავი საშუალებების და/ან კაპიტალური ხარჯების დაფინანსება და გააჩნია განსხვავებული პირობები, რისკის დონე და მოთხოვნები უზრუნველყოფის მიმართ.

ფონდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით, 2022 წლის განმავლობაში ფონდის შემოსავლები შემდეგ ძირითად მუხლებს:

- „შემოსავლები“ და „სხვა საინვესტიციო შემოსავალი“ – 65.9 მილიონი ლარი;
- საოპერაციო ზარალი – 68.6 მილიონი ლარი;
- საპროცენტო და სხვა ფინანსური შემოსავალი - 39.9 მლნ ლარი.
- 2022 წლის ფონდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით, წმინდა მოგება შეადგენს - 504.6 მლნ ლარს.

შვილობილი საწარმოები

თანდართული სია წარმოადგენს ფონდის შვილობილი კომპანიების არასრულ სიას.

1. სს „ბორჯომი ლიკანი ინტერნეიშენალი“

სასტუმრო „ბორჯომი ლიკანი"

ადგილმდებარეობა: ბორჯომი

ცნობილი კურორტის, ბორჯომ-ლიკანის ტერიტორიაზე ხუთვარსკვლავიანი სასტუმრო და ბალნეოლოგიური ცენტრი აშენდა. „საქართველოს განვითარების ფონდმა“ „ბორჯომი ლიკანის“ 100%-იანი წილი კომპანიის ყაზახი მფლობელებისგან 2018 წლის ივნისში გამოისყიდა; რამდენიმე თვით ადრე კი, კომპანია „რიქსოსი“, რომელიც სასტუმროს მართვაში 2015 წლის თებერვლიდან იყო, მართვიდან გავიდა.

სასტუმრო დღემდე „ბორჯომი ლიკანის“ სახელით ოპერირებს, რომლის 100%-იანი წილის მფლობელი დღეს სს „საქართველოს განვითარების ფონდია“. ფონდმა სასტუმრო „ბორჯომი ლიკანის“ საინვესტიციო პაკეტი გაამზადა და ამ ეტაპზე მიმდინარეობს მუშაობა ამ პროექტიდან ფონდის გასვლის მიზნით.

2. სს „აერო-სტრუქტურების ტექნოლოგიები (ციკლონი)“

თვითმფრინავების კომპოზიტური ნაწილების ქარხანა

ადგილმდებარეობა: თბილისი

ამიერკავკასიაში პირველი სამოქალაქო თვითმფრინავების კომპოზიტური ნაწილების ქარხანა – „საქართველოს განვითარების ფონდისა“ და ებრაული კომპანია „Elbit Cyclon-ის“ ერთობლივი პროექტი. საწარმო საქართველოში კომპოზიტური მასალებისგან სამოქალაქო თვითმფრინავების მაღალი სტანდარტის შესაბამის ნაწილებს, მათ შორის, თვითმფრინავის კარებებს, აეროდინამიკურ ზედაპირებს, საკონტროლო პანელებს სხვა ნაწილებს ამზადებს. საწარმოში დამზადებული პირველი პროდუქცია მსოფლიო ავიაციის უმსხვილესმა ავიაკომპანია „Boeing“-მა შეისყიდა. აღნიშნულ პროდუქციას ქარხანა ასევე მიაწვდის თვითმფრინავების მწარმოებელ ისეთ ცნობილ კომპანიებს, როგორებიცაა: Airbus, Bombardier და სხვა.

ამ დროისთვის ქარხანაში 120-ზე მეტი ადამიანი მუშაობს, რომლებმაც კვალიფიკაციის ასამაღლებლად გადამზადება ისრაელის კომპანია „ელბიტ საიკლონის“ სპეციალისტებთან გაიარეს. სწავლება ეტაპობრივად გრძელდება. ქარხანა ISO-ს სერტიფიკატსა და „Boeing“-ის შესაბამისობის სერტიფიკატს ფლობს.

„ელბიტი“ ნიუ-იორკის საფონდო ბირჟაზე კვოტირებული, მსოფლიოში აღიარებული მწარმოებელია და „ბოინგის“, „ეარბასის“, „ბომბარდიერის“, ასევე, მსოფლიოში ცნობილი სხვა მსხვილი კომპანიების პარტნიორია.

3. შპს „რუხის სავაჭრო ცენტრი“

ადგილმდებარეობა: ზუგდიდის რაიონი, სოფელი რუხი

სს „საქართველოს განვითარების ფონდის“ მხარდაჭერით, სამეგრელოში, სოფელ რუხში, ენგურის ხიდიდან 600 მეტრში აშენდა მრავალფუნქციური სავაჭრო ცენტრი, რომელმაც ე.წ. საზღვრის მიღმა მცხოვრებ მოსახლეობას სავაჭრო ცენტრის მრავალფუნქციური სერვისით სარგებლობის საშუალება მისცა. ცენტრში წარმოდგენილია ადგილობრივი და საერთაშორისო ბრენდირებული და არაბრენდირებული კომპანიები, საცალო, საბითუმო, ავეჯისა და ტექნიკის მაღაზიები, ჰიპერმარკეტი, ღია ტიპის ბაზარი, იუსტიციის სამინისტროს საზოგადოებრივი ცენტრი, საფინანსო და საბანკო

მომსახურების ობიექტები, ავტოსერვისი, ფოსტა, აფთიაქი და სხვა. რუხის სავაჭრო ცენტრი დღეს რეგიონის ერთ-ერთ მასშტაბურ სავაჭრო დაწესებულებას წარმოადგენს.

4. შპს „საპარტნიორო ფონდი - მწვანე განვითარება“

ჯინო გრინ სიტი

ადგილმდებარეობა: თბილისი

„საქართველოს განვითარების ფონდი“, ევროპულ კომპანია „Gino Holding“-თან ერთად, თბილისის ზღვის ტერიტორიაზე მასშტაბური პროექტის განხორციელებას გეგმავს, რაც 110 ჰექტარზე ეკოლოგიურად სუფთა მწვანე ქალაქის მშენებლობას და სხვადასხვა ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობას ითვალისწინებს.

5. შპს „სტარტაპ საქართველო“

სტარტაპ საქართველო - საინვესტიციო პროგრამები

დამწყები საწარმოების (სტარტაპების) ხელშეწყობის პროგრამა "სტარტაპ საქართველო" საქართველოს მთავრობის ინიციატივით სს „საპარტნიორო ფონდი"-ს მიერ დაფუძნდა. მისი მიზანია, ხელი შეუწყოს დამწყები ბიზნესის (სტარტაპების) განვითარებას საქართველოში. პროგრამა ერთობლივად შემუშავდა და საპარტნიორო ფონდის და საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს მიერ, რომელიც დამტკიცდა მთავრობის 2016 წლის 11 მაისის №206 დადგენილებით. პროგრამა შედგება ორი კომპონენტისგან: ინოვაციური კომპონენტი და მაღალტექნოლოგიური კომპონენტი. ინოვაციურ კომპონენტში სტარტაპერების დაფინანსებას ახორციელებს სს „საპარტნიორო ფონდის“ შვილობილო კომპანია „სტარტაპ საქართველო“ ხოლო მაღალტექნოლოგიური კომპონენტის ფარგლებში პროგრამას ახორციელებდა საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტო.

"სტარტაპ საქართველო"-ს ინოვაციურ კომპონენტში დაფინანსების მოპოვება შეუძლია საქართველოს მოქალაქე ნებისმიერ ფიზიკურ პირს, ან პირთა ჯგუფს, რომელთაც აქვთ ინოვაციური ბიზნეს იდეა. დასაშვებია ნებისმიერი სფეროს/დარგის დაფინანსება, რომელიც არ არის აკრძალული საქართველოს კანონმდებლობით.

"სტარტაპ საქართველო"-ს ინოვაციური კომპონენტის ფარგლებში 2016-24 წლისათვის გამოვლენილ იქნა 92 გამარჯვებული პროექტი 7,4 მილიონი ლარის საინვესტიციო მოცულობით, ხოლო "სტარტაპ საქართველო"-ს მაღალტექნოლოგიურ კომპონენტში 20 პროექტი, 2 მილიონი ლარის მოცულობით.

ფონდის მიერ სპეციალურად შექმნილი შვილობილი კომპანია "სტარტაპ საქართველო" თითოეულ დაფინანსებულ ბენეფიციართან ერთად აფუძნებს ახალ კომპანიას (სტარტაპს), რომელშიც კაპიტალის სახით შეიტანს 15 000 ლარიდან 100 000 ლარამდე. ამ მოდელით, პროგრამის ბენეფიციარს თანამონაწილეობის სახით, მხოლოდ პროექტის ჯამური ღირებულების მინიმუმ 10%-ის ოდენობის თანხის შეტანა მოუწევს, ხოლო მისი ბიზნესიდეა ავტომატურად შეფასდება, როგორც ერთობლივი კომპანიის კაპიტალში 45%-იანი შენატანი. შესაბამისად, მხოლოდ 10%-ანი თანხობრივი თანამონაწილეობის პირობებში პროგრამის ბენეფიციარი ხდება 50.5%-იანი წილის მფლობელი ახალ კომპანიაში. დღეის მდგომარეობით "სტარტაპ საქართველო"-ს ინოვაციურ კომპონენტში განხოციელებული ინვესტიციის მოცულობა შადგენს 4,3 მილიონ ლარს (59 პროექტი) (სრულად ან ნაწილობრივ).

ბენეფიციარების მხრიდან "სტარტაპ საქართველო"-ს წილის გამოსყიდვა ხდება წინასწარ შეთანხმებულ ვადაში, რომელიც ინდივიდუალურია და დამოკიდებულია ბიზნეს იდეის სპეციფიკაზე. გამოსყიდვის მაქსიმალური ვადა შეიძლება იყოს 10 წელი. გამოსყიდვის ფასი შეადგენს „სტარტაპ საქართველოს" მიერ ინვესტირებულ თანხას დამატებული წლიური10% რთული დარიცხვის მეთოდით, ფაქტიური ვადის გათვალისწინებით.

აღსანიშნავია რომ დღეის მდგომარეობით "სტარტაპ საქართველო"-ს წილის ვადაზე ადრე გამოსყიდვის 14 შემთხვევაა დაფიქსირებული. ბენეფიციარების მხრიდან ჯამურად დაბრუნებული ინვესტიციის მოცულობა შეადგენს 1,320,000 ლარს. ხოლო ჯამურად სრულად და ნაწილობრივ გამოსყიდული ინვესტიციის მოცულობა შეადგენს 1,631,000 ლარს.

2019 წლიდან "სტარტაპ საქართველო" აქტიურად თანამშრომლობდა USAID-ის პროექტი ზრდასთან, აღნიშნული თანამშრომლობის ფარგლებში "სტარტაპ საქართველო"-ს და პროექტი ზრდას მიერ შემუშავებულ იქნა ერთობლივი ინიციატივა, რომელიც გულისხმობდა პირობითი საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ მიმდებარე სოფლებში მოსახლეობისათვის შესაძლებლობის გაჩენას, დაეწყოთ ინოვაციური, სიახლეებზე ორიენტირებული ბიზნესები, რაც განაპირობებს ადგილზე მეტი საწარმოს და მეტი სამუშაო ადგილების შექმნას.

"სტარტაპ საქართველო"-ს და USAID-ის პროექტი ზრდას თანამშრომლობის ფარგლებში გამოვლენილ იქნა 5 გამარჯვებული პროექტი, ჯამური საინვესტიციო მოცულობით 2,8 მილიონი ლარი, საიდანაც 1,241,000 ლარი არის USAID-ის მიერ გამოყოფილი საგრანტო დაფინანსება, 1,050,870 ლარი არის ბენეფიციარების მხრიდან გათვალისწინებული თანამონაწილეობა, ხოლო 480,000 ლარი "სტარტაპ საქართველო"-ს თანადაფინანსება. გამარჯვებული პროექტების მიერ პირობითი საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ მიმდებარე სოფლებში შეიქმნა 85-მდე ახალი სამუშაო ადგილი, რაც მნიშვნელოვნად აძლიერებს იქ მცხოვრები მოსახლეობის ეკონომიკურ კეთილდღეობას და ხელს შეუწყობს ადგილობრივი მოსახლეობის ეკონომიკური შესაძლებლობების განვითარებას.

აღნიშნული პროექტის ფარგლებში დაფინანსებული 5 საწარმოდან, ორმა ვადაზე ადრე შეძლო და გამოისყიდა სტარტაპ საქართველოს ინვესტიცია სრულად.

აღნიშნული წარმატებული თანამშრომლობის შედეგად, 2023 წლიდან სტარტაპ საქართველომ გააფორმა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი USAID-ის ძლიერი სოფლის პროგრამასთან, რომლის ფარგლებშიც 2027 წლამდე ერთობლივად ხორციელდება პირობითი საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ მდებარე 11 მუნიციპალიტეტის 94 თემში მდებარე სოფლებში ინოვავიური სტარტაპების დაფინანსება. ამ ეტაპზე პროგრამა ხორციელება შიდა ქართლის 3 მუნიციპალიტეტში, ასევე ყაზბეგსა და დუშეთში, შემოდგომიდან პროგრამა განაცხადებს მიიღებს საჩხერის, ონის, მესტიის, ზუგდიდის და წალენჯიხის მუნიციპალიტეტების თემებში შემავალი სოფლებიდან. ბენეფიციარებს მოეთხოვებათ ჯამური ფულადი ბიუჯეტის მხოლოდ 10%-ის დაფინანსება, ხოლო დანარჩენ 90%-ს სტარტაპ საქართველო და დონორი ორგანიზაცია თანაბრად დააფინანსებენ.

განვითარების გეგმები

ფონდის ფინანსური ანგარიშგების მიხედვით, ფონდმა „Credit Europe Bank”-ის სასესხო ვალდებულებები სრულად დაფარა 2022 წლის დეკემბერში. სესხის დაფარვის წყაროს წარმოადგენს 2022 წლის დეკემბერში „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციისათვის“ მიყიდული „გარდაბნის თბოსადგურის“ ფონდის

კუთვნილი 49.092% წილი. დღეის მდგომარეობით, ფონდს არ აქვს სასესხო ვალდებულებები.

2023 წლის განმავლობაში განხორციელებული რეფორმების შედეგად, 2024 წლიდან ფონდი ფუნქციონირებს ახალი საინვესტიციო მანდატით და ბიზნეს-მოდელით. თუ 2023 წლამდე ფონდის შემოსავლების ძირითადი წყარო იყო სს „საქართველოს რკინიგზისგან“ და სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციისგან“ მიღებული დივიდენდები, 2024 წლიდან ფონდის ძირითადი შემოსავლის წყარო იქნება საპროცენტო და საინვესტიციო შემოსავლები. საპროცენტო შემოსავლები მოიცავს ფონდის მიერ გაცემული მეზანინ დაფინანსებიდან და საბანკო ნაშთებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებს. საინვესტიციო შემოსავალში იგულისხმება საკუთარი კაპიტალის მიწოდებით დაფინანსებული პროექტებიდან მიღებული ის ამონაგები, რაც აღემატება ამ პროექტების საბალანსო ღირებულებას.

რაც შეეხება დაფინანსების წყაროს, სამომავლოდ, ფონდი საკუთარი დაფინანსების ერთ-ერთ მთავარ წყაროდ განიხილავს მულტილატერული განვითარების ბანკებისგან, ევროკავშირის და სხვა განვითარებული ქვეყნების განვითარების ინსტიტუტებისგან მიღებულ თანხებს.

საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობის და ფულადი ნაკადების რისკების მიმოხილვა და ინფორმაცია ამ რისკების მართვის მექანიზმების შესახებ

ფონდის თავისი ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში გააჩნდა და გააჩნია საკრედიტო რისკი. ეს არის ფონდი ფინანსური დანაკარგის რისკი, როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვრელი მხარე არ შეასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს ფონდისათვის კუთვნილი თანხის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით.

ლიკვიდურობის მართვისათვის კომპანიის მიდგომა არის, რამდენად შესაძლებელია გადამოწმება იმისა, რომ ვალდებულებების გაჩენისას ყოველთვის ჰქონდეს დავალიანების შესაბამისი ლიკვიდურობა. ამ კუთხით არსებული რისკების გავლენის შემცირებას ხელს უწყობს საწარმოს განკარგულებაში დატოვებული ფინანსური სახსრები.

ფონდის გააჩნია სავალუტო ოპერაციები და იგი სენსიტიურია სავალუტო კურსის ცვლილებების მიმართ. ფონდის ფულადი ნაკადები განთავსებულია მაღალი რეიტინგის მქონე ფინანსურ ინსტიტუტებში, რაც ამცირებს ფულადი ნაკადების რისკებს.

ზემოაღნიშნული რისკების შესახებ და ზოგადად, ფონდის რისკის მართვის მექანიზმების შესახებ დეტალური ინფორმაციისათვის, გთხოვთ იხილოთ ფონდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება (შენიშვნა N16), რომელიც გაიცა 2024 წლის 3 ოქტომბერს.

კორპორატიული მართვა

ეფექტური კორპორატიული მმართველობა წარმოადგენს წარმატებული ბიზნესის საფუძველს. ფონდის კორპორატიული მმართველობის სისტემა მიმართულია ინვესტორებთან, აქციონერებთან და სხვა დაინტერესებულ პირებთან სანდო და საიმედო ურთიერთობების შენარჩუნებაზე და მის განვითარებაზე, რაც ზრდის ფონდის საინვესტიციო მიმზიდველობას.

ფონდში დასაქმებული ყველა თანამშრომელს გააჩნია სამუშაოს აღწერილობა და თანამშრომლების სამსახურში აყვანა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობისა და საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით.

ფონდის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე არსებული აუდიტის კომიტეტი, კომპანიის შიდა აუდიტთან ერთად, უზრუნველყოფს რელევანტურ რისკებზე რეაგირებას და/ან მათ თავიდან ასაცილებლად შიდა კონტროლის პროცედურების გატარებას. აუდიტის კომიტეტი ასევე თანამშრომლობს გარე აუდიტორებთან, რათა დარწმუნდეს, რომ წლიური ფინანსური ანგარიშგება არ შეიცავს შეცდომებს და შესაბამისობაშია საერთაშორისო სტანდარტებთან.

კორპორაციის შიდა კონტროლის სისტემა

ფონდის შიდა კონტროლზე პასუხისმგებელია პროექტების მონიტორინგისა და შიდა აუდიტის სამსახური. აღნიშნული სამსახური საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ახორციელებს ფონდის შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტური და ეფექტიანი ფუნქციონირების მონიტორინგს, შეფასებას და შესაბამის უკუკავშირს. აღნიშნული სამსახური ხელმძღვანელობის შიდა აუდიტის დებულების შესაბამისად, რაც ეფუძნება „თრეიდუეის კომისიის მასპონსორებელი ორგანიზაციების კომიტეტის“ (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, COSO) მიერ შემუშავებული შიდა კონტროლის სისტემის კონცეპტუალური საფუძვლების შესაბამისად.

ფონდში აგრეთვე ფუნქციონირებს შვილობილ საწარმოებში წარმომადგენლობისა და პროექტების ზედამხედველობის სამმართველო, რომელიც ფონდის შესაბამის სამსხურებთან ერთად ახორციელებს ფონდის შვილობილ კომპანიების და საინვესტიციო პროექტების მონიტორინგს.

გარემოს დაცვა

გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული რისკების გაცნობიერება, გაკონტროლება და მათზე ადეკვატური რეაგირება ფონდის გარემოსდაცვითი სტრატეგიის ნაწილია. ფონდის შესაბამის საინვეტიციო პროექტში გარემოს დაცვითი საკითხების შესწავლა ხორციელდება შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ადგილობრივი და საერთაშორისი ექსპერტების მიერ.

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

ფონდის ხედვებიდან, ფასეულობებიდან და სტრატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, ფონდი განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს სოციალურ პასუხისმგებლობას. თანამშრომლებზე და გარემოზე ზრუნვა, ქველმოქმედება და სხვა სოციალურად საჭირო აქტივობები არის ის ძირითადი მიმართულებები, რომლებზეც კონცენტრირებულია ფონდის სოციალური პასუხისმგებლობის კუთხით.

წინამდებარე მმართველობითი ანგარიშგება დამტკიცებულია მენეჯმენტის მიერ 2024 წლის 3 ოქტომბერს და ხელმოწერილია:

ბესიკ ბუგიანიშვილი
აღმასრულებელი დირექტორი

იოსებ მამუკელაშვილი
ფინანსური დეპარტამენტის
დირექტორი

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

ფონდის ხედვებიდან, ფასეულობებიდან და სტრატეგიული მიზნებიდან გამომდინარე, ფონდი განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს სოციალურ პასუხისმგებლობას. თანამშრომლებზე და გარემოზე ზრუნვა, ქველმოქმედება და სხვა სოციალურად საჭირო აქტივობები არის ის ძირითადი მიმართულებები, რომლებზეც კონცენტრირებულია ფონდის სოციალური პასუხისმგებლობის კუთხით.

წინამდებარე მმართველობითი ანგარიშგება დამტკიცებულია მენეჯმენტის მიერ 2024 წლის 3 ოქტომბერს და ხელმოწერილია:

ბესიკ ბუგიანიშვილი აღმასრულებელი დირექტორი	იოსებ მამუკელაშვილი ფინანსური დეპარტამენტის დირექტორი